

Tone Kralj: BOŽIČNA SKRIVNOST

1960

MISLI

IX.

December

LETO

Štev. 12.

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

Tel.: FA 7044

★

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
66 Gordon St.,
Paddington, N.S.W.

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
Sydney. Tel. 75-7094

KOLENDAR

December — Gruden

- 1 Č Marijan
- 2 P Bibijana
- 3 S Franc Ksaver
- * 4 N Druga adventna
- 5 P Stojan. Sava
- 6 T Nikolaj (Miklavž)
- 7 S Ambrož, škof
- 8 Č BREZMADEŽNO
SPOČETJE
- 9 P Valerija
- 10 S Loretska Mati B.
- * 11 N Tretja adventna
- 12 P Aleksander (Alj.)
- 13 T Lucija, mučenica
- 14 S Dušan, Konrad
- 15 Č Kristina
- 16 P Albina, kvatre
- 17 S Lazar, kvatre
- * 18 N Četrta adventna
- 19 P Urban, kvatre
- 20 T Evgenij
- 21 S Tomaž, apostol
- 22 Č Demetrij
- 23 P Viktorijan, Vlasta
- 24 S Sveti večer
- * 25 N BOŽIČ Rojstvo
Gospoda
- 26 P Štefan, prvi muč.
- 27 T Janez Evangelist
- 28 S Nedolžni otroci
- 29 Č David
- 30 P Branimir
- 31 S Silvester

ČE SE PRESELITE, sporočite:

Prejšnji naslov .....

Sedanji naslov .....

Ime in priimek .....

UREDNIK SPREJEMA
PRISPEVKE ZA JANUARSKO
ŠTEVILKO DO
5. JANUARJA 1961

KNJIGE DOBITE PRI "MISLIH"

VEČNOST IN ČAS — £ 1-0-0.

Izbrani spisi umrlega dr. Odarja. Poučni in
razmišljajoči članki. Zelo priporočljivo.

LJUBLJANSKI TRIPTIH — £ 1-0-0.

To izredno povest imamo spet v zalogi. Pripo-
ročamo.

S O C I O L O G I J A. — 3 zvezki po £ 1-0-0.

Odlično delo dr. Ahčina, že večkrat priporoče-
no. Tudi o tej knjigi je v februarju z veliko
ljubeznijo napisala oceno ga. Pavla.

MOJ ČAS IN MOJ SVET. — £ 1-10-0.

Zbirka črtic pisatelja Ivana Preglja.
Le nekaj izvodov je še dobiti.

JUŽNI KRIZ. — 12 šil.

Pesmi Neve Rudolfove.

JERČEVI GALJOTI — £ 1-0-0

Povest, spisal Karl Mauser.

DHAULAGIRI — velezanimiva zgodba prodiranja
v himalajske gore, opisuje gornik Bertol-
celj. — £ 1-0-0.

L J U D J E, zbirka krasnih novel Narteja Veli-
konje. Smo dobili še nekaj izvodov. — £ 1-0-0.

IZBRANI SPISI pisatelja Finžgarja I. zvezek:
Dekla Ančka, Divji lovec itd. Vezana £ 1-10-0.

NA BOŽJI DLANI — £ 1-0-0.

Kociprov roman Slovenskih Goric iz časov
nemškega navala. Velezanimivo!

DNEVI SMRTNIKOV. — Izbrane novele, izdala
Sl. Kult. Akcija v Argentini £ 1-0-0

BARAGO NA OLTAR! — £ 0-10-0.

Ves pomen Baragov in vse delo za njegovo
oltarno čast je popisano v tej knjigi.

PO SVETLI POTI. Poučna knjiga dr. Franca Ja-
kliča. £ 1-0-0.

V TIHOTI BOŽIČNE NOČI

"KO JE VSE OBJEMAL GLOBOK MOLK in je bila noč v svojem teku na pol pota, je prišla tvoja vsemogočna Beseda, Gospod, iz nebes, s kraljevega prestola".

Te besede iz knjige Modrosti stare zaveze obrača Cerkev na čudovito božično skrivnost. Sveti Janez Evangelist pove isto nekoliko drugače:

"In Beseda je meso postala in med nami prebivala."

Drug evangelist pove to visoko skrivnost v še bolj razumljivih besedah:

"In porodila je sina prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jasli, ker zanju ni bilo prostora v prenočišču".

Zgodilo se je to v Betlehemu na Judovskem. Zakaj prav tam in zakaj v tako čudnih okoliščinah?

Davno poprej je Bog položil v pero preroka stare zaveze odločno napoved:

"In ti, Betlehem, zemlja Judova, nikakor nisi najmanjši med mesti Judovimi; zakaj iz tebe bo izšel vojvoda, ki naj vlada moje ljudstvo Izraela."

Prerokba se je morala izpolniti, toda kako, ko je pa Marija, izvoljena za mater Obljubljenega, živela z Jožefom v Nazaretu, milje in milje daleč od Betlehema? In je bilo že kar mogoče uganiti, da je rojstvo Obljubljenega blizu?

Božja Previdnost je imela svoje načrte, ki so bili na prvi pogled kaj človeški, v resnici je bil za njimi božji sklep.

In stoji zapisano:

"To prvo popisovanje se je vršilo, ko je bil Kvirinij cesarski namestnik v Siriji. In hodili so se vsi

popisovat vsak v svoje mesto. Šel je torej tudi Jožef... iz Nazareta... v Betlehem... z Marijo..."

Ta cesarski ukaz je brez dvoma povzročil ljudem velike težave in sitnosti. Skoraj vsak je moral od doma, na potovanje, da se je vpisal tam, kjer je imel njegov rod svoj začetek. Prava tiranska zahteva! Ta vzklík je gotovo šel od ust do ust in godrnjanja ni moglo biti malo.

Ni čudno, da so bili v Betlehemu domačini in priisleki od drugod pošteno razdraženi in polni nejevolje. Res so bili vsi med seboj v bližnjem ali vsaj daljnem sorodstvu, vsi iz rodovine Davidove, vendar drug drugemu tujci, drug drugemu v napatje. Kje naj prenočuje vsa ta množica, kar naenkrat skupaj nagnana? Prenosišča so bila v tistih časih komaj zasilna streha nad glavami, ležišča na golih tleh. Kdor se je nekoliko zakasnil, ni imel kam položiti glave, saj je bila še za noge huda stiska. Ne bomo se čudili, da za Marijo in Jožefa — ni bilo prostora...

In sta morala iti v razpadajočo stajo, ki je postala tako slaven "betlehemeski hlevček!"

O, da so ljudje vedeli, koga so z Marijo pogнали iz svoje srede! O, da so slutili, kar so malo kasneje pastirji slišali iz angelovih ust:

"Oznanjam vam veliko veselje, roditelje se vam je danes Zveličar, ki je Kristus Gospod".

Z drugo besedo: Bog sam je postal med vami — brezdomec! In vendar je prav On tisti, pri katerem smo vsi doma. Tako se nam je razodela in se nam zopet in zopet razodeva — v tihoti božične noči — skrivnost božje Ljubezni!

KUPITE, KUPITE, KUPITE...

P.B.A.

"NO, JOŽE, ALI BOŠ KAJ KUPIL ali ne boš? Daj mi vendar kaj zaslužiti, saj veš, da moramo vsi živeti!"

"Ti, Tone, nekaj mi razloži. Jaz že nekaj let študiram to ljubo Avstralijo, pa ji ne morem pogledati do dna. Poglej samo to-le reč. Ko sem bil doma na kmetih, je bilo treba marsikaj kupiti. Ko smo videli, da nam ena ali druga reč manjka, je stopil oče v vas ali dalje v mesto. Tam je poiskal trgovino, ki je tiste reči prodajala. Izbral je po svoji potrebi in odnesel s seboj, pa je bil za nekaj časa mir. Še na misel mu ni prišlo, da bi kupoval reči, ki nam niso bile potrebne. Tudi nas ni nihče skušal prepričati, da nam je to in ono potrebno, če sami nismo prišli na to. Razumeš, kaj mislim?"

"Razumem, Jože. Ampak zdaj si v Avstraliji in življenje je drugačno."

"Solit se pojdi s tem drugačnim življenjem! Zame je življenje precej enako v Avstraliji, če hočem ostati slovenski Jože, kot sem vedno bil. Kje je zapisano, da moram uro za uro poslušati to preteto oglaševanje po radiu, zdaj že tudi po televizni, pa brati neskončna busineška ponujanja po časopisih, pa študirati plakate po oglasnih deskah od enega konca mesta do drugega? Vrh v vsega tega pa še poslušati trgovske agente, ki se mi vti-hotapljuje v hišo in mi po vsej sili skušate zbuditi slino po ne vem kakšnih 'commodities', ki jih prav nič ne potrebujem. Hudirja namalanega, ali res vsi Avstralci mislite, da ne bom znal najti štacune, kadar bom vedel, da to ali ono reč zares potrebujem?"

"Pa ti se moraš že vendar enkrat poavstraliti in ne riniti kar naprej po starokrajsko! Jože, saj vi vendar že državljan. Samo poglej okoli sebe po stanovanju. Ne pravi mi, da ne zaslužiš dovolj za kaj boljšega. Dobro vem, kako plačuje tista tvoja tovarna. Ti pa vse na banko! Po delu v tovarni pa zabijaš ure, ki bi se v njih lahko pošteno odpočil, z razbijanjem v garaži. Čas je že, da bi imel v njej pošten avtomobil, ne pa delavnico..."

"Nehaj, nehaj, Tone! Ti bom jaz nekaj povedal. Avtomobil mi ni potreben, dokler je tako kot je, in dokler mi ne boste razni agentje vzbudili slino po njem. Potreben mi je lasten dom, ker se mi je družinica namnožila in se bo še, če Bog da. Kar posmehuj se, Tone, če misliš, da ti kaj bolj

pravega veš. Za bodoči lastni dom hranim. In v domovini imam polno potrebnih, pakete jim pošiljam. — Pa še nekaj me poslušaj. Omenil si tovarno. Res, dobro plačuje. Pa ti povem, da se čutim v njej sužnja. Zakaj? Ob tistem slavnem tekočem traku se ne čutim domačega. Zmerom obdeluješ eno in isto reč, pa spet odkraja eno in isto reč. Samo košček vsega bodočega izdelka imam pred seboj. Veš, jaz tudi znam marsikaj narediti, pa imam veselje v tem, da je vsa celota moje delo, ne samo kak košček. Če bi bil recimo krojač, bi se mi prav nič ne ljubilo šivati samo gumbe in spet samo gumbe na suknje. Veselje bi imel s celo suknjo ali pa nič. No, nisem krojač, sem pa zato kos mizarja in še tesarja zraven. Tudi pri železnini se spoznam. Ti se smeješ posteljam in mizam in stolom v mojem zasilnem stanovanju. Tudi jaz se jim smejem, pa ne iz zaničevanja. Zato se jim smejem, ker sem vesel, da sem vse sam naredil od kraja do konca. Rad jih imam, ker so moji, dvakrat moji. Vidiš, prijatelj, v tej garaži sem res delavec, toda delavec-stvaritelj. V tovarni sem delavec stroj. Ali čutiš razliko?"

Tone ni takoj odgovoril. Po kratkem molku je zinil ugovor:

"Ne začni mi pridigati davno omlačene slame o človeku in stroju..."

Jože se je nasmehnil in dejal:

"Ne bom. Čeprav se mi zdi, da stvar še nikakor ni do konca omlačena. Boš videl, če boš kaj časa živel, da bo tudi tvoja ameriška Avstralija še pošteno mlatila to prazno slamo, kot ti imenuješ to reč. Za sedaj kar sebe poglej. Ti sam si vsak dan večja mašina, komaj kaj drugega kot stroj v rokah svojega bossa, ki te naganja, da prodaj, prodaj, ali bo pa našel na tvoje mesto drugega, ki bo znal ljudem vzbuditi slino po raznih 'commodities', četudi bi prav lahko izhajali brez njih. Tone, ti si še zmerom kos kristjana. Povej mi, kako ti je všeč ta avstralska priprava na božič, ki na ves glas vpije: kupi, kupi, kupi..."

Tone se je v zadregi zganil in preložil nogo na drugo koleno. Končno je zamahnil:

"Pusti to, Jože. Živeti je treba. Misliš, da je meni prijetno pri srcu, ko moram na sestankih, ki nas nanje sklicuje naš vrhovni agent, spet in spet poslušati tisto znano: Prodajajte, prodajajte, pro-

dajte, pa kakor že morete! Dopovejte ljudem, da lahko vse kupijo na majhne obroke! Vsak teden toliko — to se ljudi prime! Vzbudite jim apetit po rečeh, ki jih še sploh ne poznajo. Dopovedujte, da moderni časi zahtevajo tako in tako. Vedite, da je za vas vse samo v obilni prodaji rešitev. Ne bo denarja brez prodaje. In to veste, kaj vas čaka v tej deželi, če ne bo denarja..."

"Tone, smiliš se mi! Zdaj si sam vse povedal, kar sem si jaz že davno mislil. Saj sem že bral marsikaj o takozvanem 'prosvitljenem kapitalizmu', ki zna najti zmerom nov trg, zmerom nove načine produkcije, zmerom nova pota za prodajo — vse do znižanja cen, samo da gre 'business' naprej. Kako dolgo bo ta reč uspevala? Business, tovarna, trgovina, denar, zaslužek — kje pa ostane človek? Nekoč se bo le treba vprašati: Ali je Avstralija tukaj zaradi človeka, ali je človek tu zaradi Avstralije? Razumeš, kaj mislim reči?"

"Kaj ne bi razumel, Jože! Ali misliš, da je v meni umrla že vsa človečnost? Verjemi, tudi kristjan bi bil rad, ves in cel, ne samo kos, kot si me malo prej pravilno presodil. Toda midva lahko debatirava ves dan in vso noč, dežele pa ne bova predrugčila."

"Ne z debatiranjem, priznam. Vsaj vsak zase pa vendar lahko na ta način, da se ne dava pošastni avstralskemu businessu. So še odprtine tudi v tej deželi, skozi katere se lahko umakneš, da

ostaneš sam svoj Jože in Tone, kot si bil nekdanj. Poslušaj! Tvoj čas ob meni je izgubljen, zabil si ga brez zaslužka. Da te odškodujem, si lepo povabljen k nam na sveti večer, ko bomo po starem obhajali božič ob jaslicah (moje delo, Tone!), šli k polnočnici in si po njej privoščili božični zajtrk. Tudi na obed opoldne na sveti dan si lepo povabljen. Boš videl, kako se znamo imeti izven vsega busineškega okvirja lepo po domače. Lahko verjameš, da ti ne bo žal."

"Jože, pa prav zares pridem! Priporoči me svoji ženki."

"Bom, Tone, le pridi!"

ANGELCI LETAJO

Krizostom

Vsa razsvetljena je rajska zavesa,
angelci letajo skozi nebesa.
Jezuščka spremljajo, pesmi pojo,
v drobnih ročicah mu lučke neso.

V Betlehem plavajo angelci zlati,
Jezuščka vodijo v hlevček na trati.
Jezuščka vodijo, mir mu želé,
v jaslice borne ga tam položé.

Romajmo v Betlehem s srcem zavzetim,
tam pridružimo se angelcem svetim.
Tam poklonimo se Jezuščku vsi,
da blagoslov nam svoj podeli!

★ SPET JE MESEC OKROG. Tokrat pišem svojo tipkarijo v Južni Avstraliji — v upanju, da bo pravi čas prifrčala do urednika v Sydney. Vselej ujame zadnje dneve pred datumom, ki je določen za članke. S časom sem skregan, po svoji stari navadi. — In z mesecem je to pot okrog tudi božič, ki nas leto za letom znova še bolj živo spomni na dom. Kamor pridem v teh tednih pred božičem in se začnemo meniti o praznikih, slišim isto: "Ah, tu so prazniki čisto drugačni: nič našemu božiču niso podobni..." Osebnost mislim, da je razlika samo v vremenu: pri nas je bil sneg, tu je pa za božič vročina. **Kaj je res samo sneg merodajen za naše praznične občutke? Kaj ni praznovanje božiča s svojo bogato versko vsebino vse več in vse globlje, da podnebje in vreme nanj vplivati ne bi smelo? Ko bi naše izseljenske družine skušale ohraniti naš pristni slovenski božični večer: s pokajenjem hiše, z molitvijo rožnega venca, z jaslicami in božičnim petjem... pa z dobro božično spovedjo ter prejemom svetega obhajila pri polnočnici — bi božič ne bil prav nič drugačen kot je bil doma, četudi bo vročina namesto snega. Največkrat sami odvržemo v izseljenstvu vse tisto bistveno prazničnemu razpoloženju, obenem pa tarnamo, da so tukaj prazniki drugačni. Seveda nam potem tudi preobložena miza jedace in pijače občutkov domačega božiča pričarati ne more. Božič je verski praznik; brez verske vsebine je praznота in puhla zunanost.**

★ **Melbournsko romanje na prvo nedeljo v novembru** je kaj lepo uspelo. Letos se nas je nabralo za tri avtobuse in tudi osebnih avtomobilov je bilo več. Najprej smo se zbrali na keilorskem pokopališču in pomolili za naše pokojne. Mnogi so prinesli s seboj cvetja in svečk, ter so pred začetkom molitev okrasili grobove, pevski zbor "Triglav" pa je zapel dve žalostinki. Zahvala vsem!

Pogled na grobove je bil letos še malo drugačen kot lansko leto. Granitni okvir, ki obdaja **osemnajst skupnih grobov**, je bil okrašen z dolgim vencem, ki so ga spletili pri Sernečevih s pomočjo

prijateljev. Bog naj jim povrne! Lepo okrašen je bil tudi začasni križ v sredini, kjer bo enkrat stal spomenik. Travica je bila redka in na svoje vrtnarske sposobnosti res ne morem biti ponosen, a naši grobovi so le kazali, da je bilo vanje vložena mnogo truda. Vsak grob je imel tudi že belo marmornato ploščo z imenom in podatki. — Naj se ob tej priliki zahvalim Mariju Furlaniju, ki je v okvir skupnih grobov odstopil grob svoje blagopokojne žene Zofije; grob bi moral biti kot družinski grob sosednji našim skupnim, a je bil zaradi pomote v številkah napačno izkopan. Mario ima itak namen telesne ostanke pokojne žene prepeljati v Trst.

★ S pokopališča smo zavili proti Sunbury, kjer smo se spet udeležili vsakoletne procesije v čast Kristusu Kralju. Vse se je balo dežja, ki je bil napovedan po vremenoslovcih, a so se zmotili. Imeli smo krasen dan, nič prevroč, pa tudi ne hladen. Naša skupina je štela **čez 200 udeležencev**, z dvema bandercema (Marije Pomagaj in novim banderom Svetogorske Kraljice, ki sem ga ta dan pred mašo blagoslovil) in nad 20 narodnimi nošami na čelu. Zanimivo, da so prav **našo skupino posneli na filmski trak in jo prikazali naslednji dan na treh televizijskih novicah**. — Prepričan sem, da so bili vsi udeleženci z našim romanjem zadovoljni. Še bomo šli drugo leto, kajne? In še več nas bo!

Žal mi je bilo, da se niso vse naše narodne noše udeležile procesije. Morda so pričakovale osebnega vabila. A sklenil sem, da za verske prireditve ne bom posebej vabil nikogar. Gledal bom, da bodo prišle narodne noše, ki so last Slovenske kaplanije, lastniki narodnih noš pa bodo vabljeni samo na splošno kot ostali romarji. Nisem diktator, čeprav bi mi nekateri radi nadeli tudi ta naslov.

★ **Slovenske poroke** pa so med nami vrstile takole: Pri Sv. Janezu v West Footscrayu sta dne 22. oktobra sklenila zakonsko zvezo Anton Borkovič in Dragica Pavličič. Ženin je doma iz Vuzmetincev, nevesta pa je Hrvatca. — Dne 29. oktob-

ra sta kar dva para naenkrat stopila pred oltar cerkve sv. Avgušтина v Yarraville: Ivan Kirn je rekel "da!" Ivanki Skerbinek, njegova sestra Marija Ana Kirn pa Alojzu Mavriču. Kirnovu dva sta doma iz Čelja (premska fara), Ivanka iz Šmarja pri Jelšah, Lojze pa iz Loga pod Mangartom. — Sv. Janez v East Melbourne je videl slovensko poroko dne 5. novembra: ženin je bil Ignacij Kalister iz Juršč (fara Knežak), nevesta pa Pavlina Strle iz Bača (tudi Knežak). — Dne 12. novembra: Albin Smrdelj iz Knežaka je obljubil zakonsko zvestobo Antoniji Smrdelj iz Selc (fara Slavina). Poroka se je vršila pri Sv. Ignaciju v Richmondu. Antonija se gotovo ni nič učila podpisovati novega imena: samo še "j" bo pripisala k dekliškemu imenu, pa bo. Ni vsaka nevesta tako srečna. — Dne 26. novembra pa je Adelaide videla slovenski par: pred oltarjem Srca Jezusovega v Hindmarshu sta sklenila zakonsko zvezo Danijel PUŽ in Marija Klarič. Ženin je doma iz Pasjaka (fara Jelšane), nevesta pa iz Pavlice (fara Starad). — Vsem obično božjega blagoslova na skupno življenjsko pot!

★ **Kaj pa krsti?** — V Thebartonu (Adelaide) je 24. sept. zajokala pri krstu Helena, hči Gracijana Pirca in Helene r. Maglica. V Kilkenny (Adelaide) so dne 15. okt. krstili Anico, hčerko Jova Bozanič in Marije r. Mohor. — V North Sunshine je bil 22. okt. krst Johna, prvorojenca Jožefa Kranjca in Berte r. Mlakar. — Dne 23. okt. so v Morwellu (Gippsland) prinesli h krstu prvorojenca Janeza Krušca in Frančiške r. Vidovič: ime mu bo Karol Tomaž. — Dne 30. okt. pa je oblila krstna voda prvorojenca Vinka v družini Franca Ludvika in Marije r. Medved: krst je bil v

Hawthornu. — Dne 5. nov. smo krščevali v Clifton Hillu: Janez Škraba in Anica r. Makše bosta svojega drugega sinka klicala za Vinka. — V Flemingtonu smo imeli slovenski krst dne 12. nov.: Albina Franka je dobila družinica Albina Smrdelj in Ivanke r. Radivo. — Naslednji dan (13. nov.) je bila pri Sv. Družini v Bell Parku (Geelong) krščena Karen Lee, hčerka Franca Srpčiča in Elizabete r. Purnell. — V St. Albansu pa je ta dan krščevala družinica Marka Zitterschlagerja in Katarine r. Herman: debeluščku Janezu bo odslej delala družinico Marta Marija. — Tretji krst tega dne pa je bil v Northcote pri Sv. Jožefu: Stanko je ime sinku Stanislava Kirn in Albine r. Marinčič. — Za Davida Vincenca pa bosta klicala svojega prvorojenca Ciril Kovačič in Sara r. Borštelj, ki smo ga v Hawthornu krstili dne 19. nov.

Vsem malčkom naj Bog blagoslovi bodočnost, staršem pa izrekamo naše želje, da bi imeli z novorojenčki mnogo veselja!

★ Nedavno je prišel mlad par, da bi se pomenili glede poroke. Čisto brez potrebe sta bila prej na registracijskem uradu, kjer sta izpolnila prijavo, določila datum civilne poroke in tudi že plačala takso. In zakaj? Ker jima je povedal prijatelj Slovenec, tudi sam poročen samo civilno, **da stane cerkvena poroka sto funtov**. Napišem še enkrat: **STO FUNTOV!** Tega pa nista zmogla in sta se odločila za enkrat samo za civilno poroko. Na srečo sta šla vabit neki drug mlad par, ki sem ga nedavno poročil. Tu sta šele zvedela, da cerkvena poroka kot zakrament ne stane NIČ, le prostovoljni dar za cerkev dasta po svoji volji in zmožnostih. (Konec str. 359)

Melbournški in Geelongški Slovenci na skupnem izletu v okt. 1960

(Foto P. Nikolič)

"POMIŽJEKI" ZA BOŽIČ V HALOZAH

Kako so se v Halozah pripravljali na božič, vedo povedati narodopisne knjige. V njih beremo tudi o "pomižjekih". Če je vse prav zapisano, bi nam lahko povedala Simenčičeva mama. Morda bo. Če je pa dandanes še vse tako — kdo bi nam to povedal? — Ur.

KDOR JE BRAL MEŠKOVE SPISE, bo vedel, kaj je "sveti post". To je dan pred božičem. Z njim je vedel nekdanje združene veliko poezije.

Na sveti post spečejo po vseh Halozah po tri poprtnike, ki jim pravijo "pomižjeki". Ponekod jih napolnijo s suhimi hruškami in jabolčnimi krhlji. Na vrh tretjega pomižjeka prilepi gospodinja še manjši kolaček.

Na sveti post se vsi postijo do enajstih. Do te ure so še vsi tešči, vsi trije pomižjeki pa morajo biti takrat pečeni. Preden se lotijo Haložani druge jedi ta dan, se najprej odteščajo s požirkom žganja in prigrizkom česna. Imajo vero, da bi utegnili brez tega jed škodovati.

Ko ugotovijo, da so pomižjeki pečeni, se vsedejo okoli mize za obed, ki sestoji iz samih postnih jedi, mora jih pa biti devet, vsaka različna od prejšnje. Na primer: gobova juha, hruškova juha, suhe kuhane slive in jabolka, repa, krompir, kostanj, fižol, juha iz sliv in — pomižjek. Zaenkrat samo prvi od treh.

Med to pojidino imajo otroci posebne naloge. Morajo se odtrgati od mize in teči v drvarnico po drva, ki jih prinesejo v kuhinjo. Nato pa hitro nazaj k mizi! Če je otrok večje število, nastane huda tekma, ker vsak hoče biti prvi spet nazaj pri mizi. Komur se posreči, da je ostale prekosil v hitrosti, dobi priznanje in sloves, da bo vse naslednje leto najurnejši.

Popoldne poteka v zadnjih pripravah za veliki praznik. Ko se zmrāči, vzame gospodar posodo z blagoslovljeno vodo in gre kropiti po vsej hiši, gospodarskih poslopjih in tudi po polju. Gospodinja mu sledi s kajenjem, za njo pa otroci. Vsi molijo rožni venci. Nato se vrnejo v hišo in se zberejo okoli drevesca, ki ga okrase z vsem mogočim, in tudi jaslice si napravijo. Tako poteče čas do polnočnice.

Po mnogih krajih v Halozah in okolici ne čakajo z božičevanjem do zadnjih dni. Razni obredi in priprave se začno že z adventom. V Ptujju je

nekdanje veljal za nekak prvi božični, ali vsaj pred-božični praznik god sv. Barbare, 4. decembra. Na ta dan so ptujska dekleta narezala vejice s sadnih dreves — sliv, češenj in višenj — in jih položila na toplem kraju v posodo z vodo. Ker so kmetice v okolici poznale te običaje mestnih deklet, so prinašale take vejice tudi na trg.

Zdaj je bilo treba čakati, koliko teh vejic se bo do božičnega večera razcvetelo. Če bi se nobena, je bilo jasno, da v Ptujju naslednje leto ne bo nobene — poroke. Pravijo pa, da so se vedno vse vejice razcvetele, zato so se ptujska dekleta tako hitro možila, da jih je sproti zmanjkovalo.

Toda tudi otroci so imeli na Barbarino svoj dan in temu primeren posel. Dečki šolarji so vstali že ob treh ali štirih zjutraj ter hodili pod okna odraslih fantov "Barbare voščiti". Voščila so se glasila tako in podobno:

"Bog vam daj dosti sreče,
vse se naj vam dobro steče;
naj piščeta dobe kobile,
koklje kup telet zredile,
krave naj dobe žrebeta,
koze vržejo praseta... itd.

Za voščila so prejemale razne darove, dostikrat v denarju, ki so si ga nekateri kar precej nabrali.

Na Barbarino je veljal tudi za ženske poseben predpis. Nobena ni smela ta dan v mlin. Še blizu ni smela, kajšele, da bi kaj prinesla ali odnesla. Če bi se katera spozabila, gorje mlinarju! Vse naslednje leto bo imel nesrečo in bo vse polomil, česar se bo lotil...

Pač poezija iz časov, ki niso poznali radia in televizije in nič vedeli o avstralskem božičevanju...

Tako sta pritekla zadnji trenutek k meni in v 30. boto ju je registracijski uradnik zaman čakal: imeli smo cerkveno poroko, kakor se spodobi in je edino pravilno za krščenega človeka.

Sto funtov! Doslej sem imel že več takihle primerov, pa nad 25 funtov alarmančna vest o "ceni" cerkvene poroke še ni prišla. Zdaj pa taka vsota, ki bi oplasila vsakega, kaj šele par, ki je komaj nekaj mesecev v Avstraliji. — Sprašujem se, čemu širijo nekateri take neresnične vesti. Dvomil bi, da v dobri veri in jim sami verjamejo. Verjetno hočejo tešiti svojo vest zaradi lastne civilne poroke, pa bi radi še druge spravili na isto pot. Zvodniki!

Še enkrat naj pribijem: **Avstralski državni zakon cerkveno poroko prizna in od duhovnika dobi vsak novoporočeni par državni poročni list.** Zaročencem si treba NIKAMOR na registracijski urad: prva in edina pot je do duhovnika, ki uredi vse ostalo. EDINA "CENA" za poroko pa je prstovoljni dar cerkvi.

★ Tolikokrat slišim: "O, v Ameriki so Slovenci na konju, tam lahko nekaj imajo, ko je bogata dežela..." Da, dragi moji, imajo! Pa ne zato, ker je dežela bogata, ampak zato, ker so za skupnost znali nekaj žrtvovati. Avstralski Slovenci pa ne

znajo, dasi imamo, hvala Bogu, tudi tu častne izjeme. Res je Ameriških Slovencev več, a začeli so prav tako iz nič. Ko bi pred leti ne začeli, bi danes ne imeli ne cerkva, ne Domov ne organizacij. — Še vedno trdim, da je v Avstraliji danes mnogo boljše, kakor je bilo v Ameriki pred petdesetimi leti. Morda je prav v tem vzrok naše nedelavnosti za skupnost, ker nam gre predobro. **Vsakdo se zabubi vase in misli samo nase — morda bo prišel čas, ko bi želel s skupnostjo in medsebojno pomočjo prenašati težave krize, pa skupnosti ne bo, ker je danes ne znamo ustvarjati.**

★ Edina skupnost, ki jo nekateri poznajo, je pri flagonu ali steklenici piva. Še verska skupnost jih zajame le enkrat na leto — za božič. Pa še takrat nekateri le v toliko, da pri cerkvi srečajo svoje znance in jim voščijo praznike. Lani je bil med polnočnico tak semenj pred cerkvijo, da še sebe nisem slišal med pridigo. Saj vem, da je to noč cerkev premajhna in so mnogi prisiljeni ostati pred vrati. A kdor pride z dobro voljo, bo tudi od tam sledil polnočnici in pel s skupnostjo v cerkvi. Ostalim, ki s svojim razgovorom in smehom (ter celo s pijanimi prostaškimi izrazi!) motijo ostale, pa samo želim: Ostanite to noč doma! Zakaj bi motili ostale, ki jim polnočnica ni samo stara navada in prilika za srečanje.

★ Bo menda kar dosti za danes. Vsem rojakom po širni Avstraliji želim blagoslovljene božične praznike in milosti polno novo leto 1961.

BOŽIČNI PROGRAM ZA VIKTORIJO IN JUŽNO AVSTRALIJO

MELBOURNE: Božično spovedovanje v cerkvi sv. Frančiška v mestu (St. Francis' Church, Elizabeth & Lonsdale Sts.) v soboto 17. decembra od 7-9 zvečer; v nedeljo 18. decembra od 4-5, med slovensko mašo in po maši. V soboto 24. decembra od 5-7 pop. Enako v soboto 31. decembra. Spovednica je vedno ista, tretja na levi strani, št. 8. V cerkvi St. Louis, Burnley, 24. decembra od 10. ure do polnoči, nato polnočnica, kateri sledi še ena maša. Po drugi maši spovedovanje.

St. ALBANS: Spovedovanje v četrtek 22. decembra od 7:30 dalje. Na Novo leto (nedelja 1. januarja) ob pol petih popoldne pete litanije Matere božje z blagoslovom.

GEELONG: Spovedovanje v petek 23. decembra od 6-7 ure in po pobožnosti v cerkvi svete Družine (Holy Family) Bell Park.

BALLARAT: Spovedovanje v sredo 21. decembra od pol šestih dalje v stolnici sv. Patrika.

MORWELL, Gippsland: Spovedovanje v torek 20. decembra od 7. ure dalje.

ADELAIDE, S.A.: Na svetih dan (25. decembra) božična sveta maša ob 4. popoldne v cerkvi Srca Jezusovega (Sacred Heart), Hindmarsh. Spovedovanje v isti cerkvi od dveh do začetka maše.
P. Bazilij

MOJ PRVI BOŽIČ V AVSTRALIJI

Jože Maček

ŽE JE POTEKLO PRECEJ LET, odkar sem stopil na peti kontinent. Doslej se še nisem kesal. Avstralija je po svoje zanimiva, ni se pa prav lahko živeti v njene navade, ki so sprva slovenskemu človeku tako tuje. No, zdaj sem tu že kar doma.

Ko sem prišel sem kot eden novih, si nismo mogli sami izbirati zaposlitev, morali smo sprejeti, kar so nam odločili. Mene so poslali v neki katoliški deklinski zavod, kjer sem moral odslužiti predpisano delavsko pogodbo. Zavod še danes vodijo irske nune. Začetek ni bil lahak, ko sem se pa udomačil, je prišlo biti lepo.

Sprva mi je bilo od sile dolgčas. V mislih sem se še kar naprej potikal po Gorenjski, po Trstu in Koroški, Avstralija je imela le moje telo. Slovenec je bilo še malo tu, poznal nisem nikogar. Šele, ko so začele izhajati MISLI, sem polagoma dobil stike z rojaki.

Nune so se močno trudile, da bi mi pomagale pregnati domotožje. Ščasoma so uspele. Jemale so me s sekaj na izlete s svojimi gojenkami in marsikateri picnic sem z njimi preživel.

Neko dopoldne pritegne mojo pozornost elegantna ameriška limuzina, ki je stala na dvorišču. Motovilil sem se okoli nje in ugibal, čigava bi utegnila biti. Kar pride iz poslopja v spremstvu nune gosposka avstralska dama. Hotel sem se na tistem izmazati, pa me nuna pokliče in predstavi, meni pa pove, da je dama njena rodna sestra in doma na oddaljeni farmi. Name se vsuje plaz vprašanj, k sreči v kar precej dobri nemščini. Zaključek je bil:

“Za božične praznike ste povabljeni k nam na farmo, moja sestra vam bo dala vsa potrebna navodila.”

Povabilo me je razveselilo, pa tudi zaskrbelo. Med čisto neznane ljudi, pa prav za Božič?

Motor je zabrnal in limuzina se je splazila z dvorišča. Šel sem k svojemu konjičku-poniju, ki se mi je spričo krasne limuzine zazdel silno neznan — in jaz poleg njega. Kmalu sem se zavedel in zbudila se mi je kljubovalna misel: Nihče se ni rodil imeniten, tudi meni je odprta pot v življenje! Sicer pa v Avstraliji ne poznajo plave krvi, vsi smo bolj ali manj enaki. Le pogum, Jože!

Napočili so vroči dnevi. S so strašno avstralsko vročino sva se mrko gledala, pa ona se ni

zmenila za moje zdihovanje. Ukloniti sem se moral jaz, ona se ni hotela. Iz koledarja so pa enolično odpadali dnevi in Božič se je zmerom bolj bližal. Na božično vigilijo so me redovnice odpravile na pot. Na dolgo in široko so mi razlagale, kod me bo vodila. Počasi sem dojemal, ker mi je bila avstralščina še španska vas. Imena krajev, ki bodo ob poti, sem se naučil na pamet, k sreči pa ni bilo treba nikjer zaviti z velike ceste, po avstralsko: Highway. Cilj mi bo označila zelena zastavica na občestnem drugu. In tako je šlo vse po sreči.

Že se je nočilo, ko sem pribrenčal na dvorišče. Prav lepo so me sprejeli. Za razgovor ni bilo veliko časa, takoj bo večerja, potem se bomo preoblekli in vsi pojdemo v cerkev. Šele v obednici sem se pozdravil z vsemi — bila jih je prav lepa družina.

Odmolili smo, gospodar je izrekel vsem dobrodošlico, meni posebej, potem smo se spravili na delo. Na mizi je ležal pečen prašiček, ki je v rilcu držal korenje. Od tega uboega pujsa naj bi si vsak odesal trsko ali iver mesa. Zelo neokreten sem bil pri tem poslu in komaj sem čakal, da bi večerja minila. Vesel sem bil, ko se je prašiček poslovil od mize z golimi rebri. Videl sem, da Avstranci ljubijo meso, prikuhe so si le prav malo jemali. Sadni kompot jim je pa na koncu šel lepo v slast.

Po kratki zahvalni molitvi sem poslušal vzlike mladih: “Thanks, Mom!” Veljali so materi, ki je pripravila večerjo. Nato smo se vsi hiteli preobleči in kmalu zasedli kar dva avta. Kam neki? sem se spraševal. Obstali smo v mestu pred kinom. To se mi je uprlo. Nak, na sveti večer pa že ne grem v kino! Šel sem rajši po mestu na sprehod in imel marsikaj razmišljati. Nekaj po enajsti uri sem jih šel počakati pred kino in potem smo se odpravili v cerkev.

Kakor skoraj vse drugo, tako mi je tudi prva polnočnica v Avstraliji zbudila mešane občutke. Imel sem vtis, da tem ljudem Božič še daleč ne pomeni toliko kot našim v domovini. Zdelo se mi je, da so mnogi med njimi precej okajeni. Res sem pozneje ugotovil, da Avstranci pridirkajo k polnočnici naravnost od svojih “parties”. Drugi kraji, druge navade.

Cerkev se je napolnila, božja služba se je pričela, orgle niso zapele, božična pesem se ni ogla-

sila. Jaslice ob glavnih vratih so pa bile prav čedne. Nič ne rečem, bil je spodoben krščanski Božič pri tej polnočnici, slovenski pa ni bil. Slišal sem pozneje, da avstralski verniki ne potrebujejo orgel in petja pri svojih službah božjih, češ da toliko laže osredotočijo svoje misli in čustva na to, kar se godi na oltarju. Blagor jim, če je tako!

Pridige seveda nisem nič razumel, skušal sem si misliti, kaj mi hoče povedati...

Po maši smo spet zasedli limuzine in hiteli domov — kakih 20 milj. Dobil sem prvi občutek, kako velike so župnije na avstralskem podeželju.

Spal sem sijajno do poznega dopoldneva. Prijeten vonj iz kuhinje mi je udaril v nos. Zajtrk sem zaspal, pa ne samo jaz... Za obed so urejali stole in mize v senci pod mogočnimi Jacarandi in Grevilleji. Vse je bilo na moč okrašeno z božičnimi simboli.

Napoči čas obeda. Med povabljenici so bili tudi uslužbenci in delavci na obširni farmi. Odmolimo in gospodar izreče v daljšem nagovoru božična voščila. Zaman sem lovil besede. Nato razdeli gospodinja darove — jaz sem dobil tucat robcev z začetnico J. Bilo nas je številna družba in obdarovanje je vzelo dosti časa. Potem smo se lotili dobrot, ki jih je nudila miza.

Za ta praznični obed je moralo darovati življenje več puranov, ki so nam šli odlično v tek. Omeniti je pa treba tudi Christmas podding, ki so bili vanj vmešeni kovanci po tri penije. Le čemu in zakaj? Skoraj sem si zobe polomil ob prvem, ki mi je prišel podnje.

Po obedu se je skupina razpršila. Le gospodar je posedel z delavci in se menil z njimi. Fantje so šli igrat cricket, domači hčeri, Fay in Kathy, obe že profesorici, sta me povabili na tenis. Ko sem jima povedal, da ne znam, sta odločili, da gremo — na lov!

Toda že sem stal pred novo težavo, ko je Fay vprašala:

“Jože, kako se razumete na sedlo?”

Odkimal sem. Ne znam jezdit.

Toda to pot je bilo moje opravičilo odklonjeno. Meni na kljub je dala osedlati dva konja in enega ponija. Zadnjega seveda zame. In mi je ponagajala:

“Vsaka šola se začne z majhno lekcijo.”

Tako sem stopil v prvi razred jahalne šole. Globoko sključen v sedlu sem skušal držati korak s konjema, z nami sta tekla dva lovska psa. Oprtan sem bil s puško dvocevko, dami sta imeli s seboj vsaka po eno lažjo. Kakšna je bila moja slika na poniju, ne vem, spominjam se pa, da sta imeli dekletki nad menoj dosti zabave in smeha.

Več ko uro smo jezdili, pa smo bili še vedno

na njihovem posestvu. Moj poni je krepko drobil in ni zaostajal, pretresel me je pa tako, da sem komaj čakal, kdaj bomo na cilju. Končno smo se ustavili in razjahali. Fay nas je razpostavila in mene poučila po nemško:

“Če poznaš krave in ovce, boš že vedel, česa ne smeš streljati. Kar ti drugega pride na muho, podri brez usmiljenja!”

Ostal sem sam na svojem mestu in postajalo mi je dolgčas. Takole čuden Božič! Nič se mi ni hotelo pripraviti puško. Nenadoma zagledam zajca, ki ves upehan teče mimo in izgine v luknjo! Prepozno! Kaj zdaj? V luknjo ne bom streljal, zajec je pa vendar očitno namenjen meni. Stopim k luknji in kar z roko sežem vanjo. Brez težav sem skrivača za ušesa privlekel na dan. Tedaj ga zgrabim za zadnje tace in z roko mahnem prav krepko po tilniku. Zajec je mirno izdihnil svojo plaho dušo, jaz sem pa ustrelil v zrak in tako privabil Fay in Kathy.

(Konec 363)

Misijonarjenje po RIVERINI

Dr. I. Mikula

RIVERINA SE NAZIVA RODOVITNA pokrajina v N.S.W. z glavnim mestom Wagga. Namaka jo Murrumbidgee River, ki s številnimi dotoki drvi iz snežnih planin Snowy v deželo, posejano s prijaznimi griči. V ravnini se po številnih ovinkih reka leno vije skozi skrbno obdelane farme, ki jim daje bogato rodovitnost. Prav tja v osrčje Riverine, v Waggo in Tumut, me je peljal prijetni "Riverina Express". Nadaljevati bi moral vožnjo kasneje v obmejni Albury. To so bili cilji mojega misijonskega potovanja v komaj sproščeni avstralski pomladi.

Iz sončnega Sydneya in zelene obmorske pokrajine se je po dveh kratkih urah vlak pomikal skozi izsušeno deželo sive pokrajine. Le redke ozelenele njive, nekaj zelenja v cvetočih sadovnjakih. Notranjost NSW. z Riverino vred je že dolgo zdihovala po dežju, ki ga v Sydneyu in ob obali vso zimo in pomlad nismo pogrešali. Nebo se je temnilo, oblaki so legali na griče in zoževali obzorje. V Waggi so me povsod prijazno pozdravljali, češ; nujno zaželeno deževje sem jim prinesel iz Sydneya. Nehote sem se naenkrat čutil važnega in morda mi je bila vprav za ta otročji napeh naložena mokra pokora.

Običajna gostoljubnost na škofiji je bila še bolj prisrčna, ker se je bil prevz. g. škof dr. Henschke pravkar vrnil iz Rima, kjer se je na poklicnem obisku mudil pri sv. Očetu. Pravil je, da je Janez XXIII. svež, podjeten, prijazen, domač, dozdeven 55letnik: "Ima skrita leta kot vi!" se je škof hudomušno pošalil z menoj. Rad se je vrnil iz vročega Rima in zelo suhe Italije v Avstralijo in na Riverino, ki bo sedaj deležna "mokrega blagoslova iz nebes."

Tisto sobotno popoldne me dež ni dosti motil, presedel sem dolge ure v spovednici marmornate stolnice. Opravila ni zmanjkalo, po zaslugi gorečih avstralskih vernikov in nekaj novih avstralcev; rad pa bi duhovnik čul kaj več slovenskega jezika v spovednici, ko smo vsi tako potrebni zakramenta očiščevanja...

Hišnih obiskov zaradi pomanjkanja časa, lepega vremena in svojega osebnega voznika, Kovačiča Franca, ki se je bil preselil v Wollongong, nisem dosti opravil. Le skok v vrtnarijo Luka Šarterja, ki dela čast svoji slavni preteklosti, ko je vrtnaril na Dvoru v Beogradu, Dedinju in zlasti

na Bledu, kjer si je z Mežnarjevo Gabrielco izbral najdragocenejšo cvetko za življenjsko družico pred 23 leti. Vabila sta me na to lepo obletnico. Žal jima samo tem potom prisrčno čestitam k srečnemu napredovanju do srebrne, zlate in biserne poroke!

Dalje sem se zglasil pri Brnetičevih, ki imajo sedaj polne roke dela in v glavi polno skrbi za gradnjo novega doma. Bog jim delo in dom blagoslovi! Pri Novakovih sem zvedel, da se naš prijatelj Lojz Mikulič zdravi v Melbourne. Dal Bog, da se Lojze čimprej vrne k svoji družini, ne več šantav, ampak popolnoma zdrav na obeh nogah! Presenetil sem tudi Kovačičeve, čeprav je bil ob hiši mesto ceste širok potok; pripravljajo se na slovesno svatbo Francijevo v Wollongongu. Pogrešal sem prijazno družino Zupancovo, ki se je zaradi boljšega napredovanja sinov preselila v Melbourne.

Prisostvoval sem nedeljski božji službi v Presentation Conventu na Mt. Erin, kjer sem doživel res pobožno iznenadenje. Imeli so zborna mašo, ki je sedaj zaukazana po vsej škofiji Wagga; častne sestre, številne gojenke-dijakinje, vsa srenja, otroci, in odrasli so sodelovali-živ primer občestvene molitve in razgibane žive župnije! Nato je sledila naša slovenska božja služba. Zaradi naliva nas je bila "majhna čreda". Kdor nima vozila, ob takem vremenu ne more z doma. Sicer Wagga to pot ni plavala, prvič se je izkazal mogočni obrambni nasip, trdno je branil nemili povodnji do hiš; a ceste so bile široke reke, šele po nalivu se je voda odtekla.

V Waggi sem izpolnil svojo nedeljsko dolžnost, kar je gostoljubno priznala gospa Gabriela, ki nas je z gorenjsko obilnostjo nakrmila. Toda morila me je skrb, kako priti pravočasno v Tumut, kjer naši rojaki čakajo na večerno mašo. Ta problem je rešil naš velikodušni prijatelj Slovenec, Mr. John Ryan; porinil me je v svoj mogočni Ford, ki ga je šofiral Ryanov nameščeneec. Deloma je bila vijugasta cesta že pod vodo. Vozniku se je hudo mudilo, da se pravočasno zopet povrne v Waggo. Domačin je poznal zvito naravo bolje od mene tujca.

Spodbudna je bila božja služba s slovensko pridigo in molitvijo v Tumutu. Udeležili so se naše skoro vsi rojaki z mladežjo vred, iz Batlowa

so "pridrivali" vsi trije naši fantje, celo Snowy je bil zastopan po dveh rojakih iz River Campa. Polnoštevni Tumučani so se imeli zahvaliti dvema požrtvovalnima voznikoma za prevoz v cerkev in domov. Koliko premore dobra volja o pravem času!

V gostoljubni Težakovi hiši smo se zbrali k prijetni družabnosti. Le škoda, da se je v novembrski številki "hudomušno" opisani domači praznik vršil šele teden kasneje, da bi imel priliko marsikateremu fantu iz Snowy nadrobiti verskih resnic in dobrih opominov! Pa drugič kdaj, saj Tumut pridobiva čedalje več veljave pri naših Slovincih.

Prenočiti smo morali pri Težakovih. Zastopnika iz Snowy nista mogla nazaj v gore, jaz pa ne nazaj v ravnino in mesto Wagga, odkoder se mi je neznansko mudilo v čakajoči Albury. G. Težak me je prepeljal do avtobusa; šofer je zmajeval z glavo, češ: slaba poročila imam od policije, Hume HWay je baje pod vodo. Vsekako je mož oddrdral, medpotoma so vstopali nameščenci in dijaki za Waggo. Študenti so se mi zdeli za ponedeljek nenavadno razigrani. Mislili so si menda, kar niti slutil nisem: Ne bomo mogli v Waggo, ne bo treba v nadležno šolo! Siva jezera so se širila ob cesti, drevje je stalo v vodi, na obronkih se je stiskala živina in drobnica, preko ceste je mestoma valovila voda. Ni bilo avtov, ki bi nas prehitevali ali srečavali, sami smo krmarili po mokri cesti. Skoro imenitnim smo se prištevili v svoji drzni podjetnosti, le voznik je postajal čedalje bolj čemerren, nezaupno je majal z glavo. Že krmarimo med hišami vasi **Tarcutta** ob Hume Hway, glavni prometni žili med Sydneyem in Melbournom. "Shopping centre" in vsa široka cesta je zastavljena s

sto in sto kamijoni, karavanami, avtomobili. Povsod gruče zaskrbljenih potnikov, deloma z družinami, šoferji z ogromnimi tovari. "Stop!" To povelje je ustavilo vso ogromno karavano. Tam plava hotel, policijska stanica je Neotova barka, cesta je za par sto metrov preplavljena, voda je močna in globoka, onstran se tudi kopicijo vozila. Tako smo morali vsi ostati kot brodolomci na velikem otoku okoli mesteca Tarcutte, zaradi poudnji, ki tu nastopa s tako silo menda vsakih pet ali deset let. Ostati in potrpežljivo čakati smo morali ves ponedeljek, ves torek in še sončno sredo dopoldne. Kaj sem hotel? Od študentske mladine sem se navzel dobre volje in sem se sprjaznil z vsiljenim mokrim "day off".

Iz zadrege me je rešil Fr. Fitzgerald, prijazen ondodni župnik, ki me je najprej peljal maševati v lično cerkvico in potem vedrit v gostoljubno svojo hišico. Tisti ponedeljek je bilo na pošti v Tarcutti oddanih skoro 500 brzojavov, desetkrat več kot običajno. Vsak je obvestil svojce... Jaz sem žalosten klical župnišče v Albury, ker sem moral odpovedati nameravani obisk; upam, da je g. dr. Zvonko Hribar obvestil rojake s tolažilom, da obljuba dolg dela...

Ko sva se v sredo opoldne z Fr. Fitzgeraldom srečno izmotala iz vodne zasede in še parkrat prala voz v cestnih mlakah, sva srečno dospela do Wagge. Tam je bilo samo še časa za kratek poset pri gostoljubnih bratih Grosih in Ivanu Veliščku v Collegu, kjer smo sestanek povezali z izbranim zapoznelim kosilom. Še bežen zbogom v slovensko-avstralskem "Vernon" restavrantu podjetnega našega Mariborčana L. Hrvatina. In že sva z Ivanom Veliščkom drvela na vlak, ki naj me iz mokre Riverine vrne v sončni Sydney.

PRVI BOŽIČ (s str. 361.)

"No, ubogega zajčka si pa le podrl, bo še nekaj iz tebe!"

Tako me podraži Fay in začne preiskovati žival, kam je bila zadeta. Zaman, nikjer krvi, nikjer rane. Začudena zmajuje z glavo, nakar ji razloži položaj sestra:

"Očividno je zajcu počilo srce, ko je zaslišal strel..."

S tem je bilo naše lovsko podjetje zaključeno in spet smo zajahali za povratek domov. Lagodno smo jezdili po prostrani planjavi, vendar sem si

mislil: lepše bi bilo voziti se na lojtrskem vozu po kolovozu kot jezdit na tem kratkonogem poniju... Doma mi je pa Fay le priznala, da sem šolo dobro prestal in bom drugi dan lahko zajahal njenega konja.

Tak je bil moj prvi Božič v Avstraliji. Pač edinstven, posebno za Gorenjca, ki je bil v Avstraliji še tako zelo nov. Vsako leto ga obnovim v spominu.

Čas gre svojo pot naprej in prinaša nove zanimivosti. Fay ima zdaj že sama lepo družino, Kathy je pa nuna in misijonari na Novi Gvineji. Vesel Božič obema in vam, ki to berete!

ZOPER ZGODOVINO SE JE PREGREŠIL

(Izvirno poročilo iz domovine)

V MIRNSKI ŽUPNIJI NA DOLENJSKEM je vas Selo. V tej vasi se je odigral v septembru 1960 omembe vreden in za današnje čase prav značilen dogodek.

Vaščan Jože Golob, ki živi v zelo bednih razmerah, se je nekega dne od vsega hudega močno vpijanil. Ko je prišel tako vinjen domov, se je najprej lotil svoje žene in jo v svoji togoti močno pretepel. Nato se je znesel tudi nad hčerjo, vendar se še ni ukrotil. Zbežal je iz hiše in se zagnal proti koncu vasi, kjer je stalo staro znamenje v obliki velikega križa. Ljudje trdijo, da je bilo znamenje staro že okoli sto let in ga je vsa vas imela v velikih časteh. Pijanec se je v divjem sovraštvu lotil križa in ga podrl na tla. Kristusovo podobo je razbil na več kosov in jo skušal še bolj razdrobiti.

Godilo se je to že v poznih večernih urah, pa je prav takrat prišel mimomo Golobov sin, ki se je vračal domov od avtobusne postaje. Že od daleč je slišal neko razbijanje, ko je pa prišel bliže, je obstal v začudenju. Nekdo je podrl križ in še bije po njem. Stopi klike in z grozo odkrije, da je ta zločinec njegov lastni oče. Tako ga je pretreslo, da je v strahu in trepetu zbežal domov. O dogodku je molčal.

Drugo jutro so vaščani že na vse zgodaj opazili, kaj jim je naredila neznan zlobna roka. Zgrozili so se. Podrto je stoletno znamenje in raz-

bit je križani, ki so se verni tolikokrat k njemu zatekali in pred njim molili! Takoj se je začel lov za zločincem, toda kje bi utegnil biti? Vendar ni bilo treba dolgo iskati, zakaj prišel je Golobov lastni sin in povedal, kaj je videl prejšnji večer. Po vsej vasi se je vnelo silno ogorčenje.

Vsa vas se je zbrala — bilo je na nedeljo okoli 8. ure — in se trumoma podala pred Golobovo hišo. V hišo so poslali tri može, ki so zahtevali, da Golob takoj stopi ven pred zbrano ljudstvo, ki bo z njim obračunalo. Možakar se je preplašen na vso moč upiral in izjavljal, da tega ne bo storil. Toda možje so ga zgrabili in privlekli ven, kjer je bila zbrana vsa vas. Začela se je sodba.

Po mnogem vpitju in prerekanju so se zedinili, da mora Golob v spremstvu vseh takoj h križu in pod njihovim nadzorstvom lastnoročno postaviti križ nazaj, v kolikor se bo pač dalo po tem razdejanju. Golob se je spet upiral in se vrgel na tla, češ da ne bo in se bo ubogal. Toda vaščani se niso dali ugnati. Neki 28letni fant je stopil iz gruč, pograbil palico in Golobu primazal nekaj prav gorkih. Ko je ta videl, kako je ljudstvo razjarjeno, se je končno le vdal in šel z njimi do kraja, kjer je stalo razpelo. Tam je moral najprej znesti skupaj vse kose razbitega znamenja in vsak kose sproti poljubiti. Ko je bilo to končano, so mu ukazali, da mora vse spet nazaj postaviti.

Bilo je težko delo in ubogi Golob ga ni zmogel sam. Pristopil pa je njegov sin, ki je tisti večer videl očeta, kako je križ razbijal, in mu je pridno pomagal. Posrečilo se jima je, da sta za silo postavila križ nazaj, in vaščani so bili zadovoljni. Golob se je ves skrušen odpravil domov s stisnjenimi ustnicami in pestmi v žepu. Za njim se je razšla tudi truma vaščanov.

Toda zadeva s tem še ni bila končana. Golob je bil skrušen samo na videz, na tihem je snoval maščevanje. Drugo jutro je šel k zdravniku in mu kazal sledove, ki mu jih je pustila palica onega 28letnega fanta. Zdravnik mu je naredil potrdilo in z njim je odšel na M.L., kjer je napravil prijavo. Vaščanom je zagrozil, da bodo že videli... In res je legla na vso vas skrb, kaj bodo na vse to rekli miličniki.

Ni bilo treba dolgo čakati, kmalu se je pojavil v vasi miličnik Rado. Iskal je Goloba, ki ga

Misli, December, 1960.

pa ni našel doma. Od drugih je zvedel vse, kaj in kako se je zgodilo. Poslušal je in končno povedal vaščanom, da bo Golob kaznovan, ker je poškodeval nekaj z g o d o v i n s k e g a, kar je prepovedano uničevati... Vas Selo se je oddahnila, kako se bo stvar zaključila, pa ob tem pisanju še nihče ne ve. Ljudje za sedaj dostavljajo samo to: Če bi to načelo, da se ne smejo uničevati

z g o d o v i n s k e reči, le tudi doslej veljalo in zlasti med vojno, ko so toliko takega podirali in požigali brez kazni in verjetno celo s pohvalo od svojih višjih. Sicer pa tudi dandanes to še ne drži vedno in povsod. Vendar danes že precej bolj spoštujejo zahteve vernega ljudstva in obsojajo bogoskrunstva, čeprav le kot pregreške "zoper zgodovinske znamenitosti."

ZA IZSELJENSKO NEDELJO

Prepozno je prišlo to sporočilo, da bi mogla biti naša izseljenska nedelja že v novembru. Naredimo jo na sam božični dan! Skušajmo v ta namen iti k eni sv. maši več! — Ur.

ZADNJA LETA NAM JE POKOJNI gospod škof dr. Gregorij Rožman napisal za izseljensko nedeljo. Težko je pozabiti njegove besede, ki prav tako veljajo tudi za letošnjo spominsko nedeljo.

"V domovini smo v adventu obhajali izseljensko nedeljo. Družba sv. Rafaela jo je organizirala. Namen je bil, da eno nedeljo v letu molitve in dobra dela darujemo za svoje rojake, ki so morali oditi za kruhom v tujino in so tam izpostavljeni mnogim nevarnostim v verskem in npravnem oziru.

Zdaj smo sami izseljenci, nahajamo se v tujini in sami spoznavamo nevarnosti, ki pretijo našemu verskemu in npravnemu življenju. Na izseljensko nedeljo molimo drug za drugega: vsi izseljenci za vse izseljence! Molitev je močna vez med dušami, globoko seže in mnogo pomaga. Molitvena vez gre skozi božje Srce in prinaša milosti molivcu in vsem, za katere molimo. Kristjani te vezi ne smemo in ne moremo podcenjevati. V raznih delih sveta, v različnih razmerah živimo, smo malo v stiku med seboj, osebno se večinoma ne poznamo, pa je končno razumljivo, da pozabimo na tisoče rojakov, ki so po svetu in so prav tako kakor mi: slovenski izseljenci. Molitev, vsaj na eno nedeljo opravljena izrečno za vse izseljence, nas zopet opozori, da smo del rojakov in sotrpinov razpršenih po vsej zemeljski obli.

Molitev drug za drugega je izraz ljubezni do bližnjega, ljubezni med rojaki, člani istega naroda, ki so vsi izseljenci, domovino so zapustili in se morda že ustalili v "novi" domovini. Ljubezen, ki more premagati in rešiti ljudstva grozečega pogina, je danes prav radi močnega sovraštva v svetu bolj potrebna, bolj nujna".

Zapustil pa nam je škof dr. Rožman tudi svo-

jo dediščino, predvsem **duhovniško semenišče v Argentini**, ki je bilo središče vsega njegovega zanimanja in dela. Zanje je zbiral in prosil, da je moglo živeti. Vedel je, da se bodo slovenski izseljenci ohranili, dokler bodo imeli svoje duhovnike. Zato je potrebno semenišče ohraniti, dokler bo mogoče.

Letos smo pa Slovenci dobili še poseben zavod v Rimu, kot ga imajo drugi narodi. Kongregacija za univerze in semenišča je dovolila, da se **odpre Slovenski duhovniški zavod**, ki je namenjen duhovnikom za izpopolnitev študij na rimskih univerzah. Kot sedež je bila določena hiša na **Via dei Colli 8**.

Zato se letos obračamo na vse Slovence po širnem svetu, naj bi na izseljensko nedeljo t.j. 27. novembra molili za vse slovenske izseljence, da bi ohranili svojo vero in narodno zavest, da bi mogli ohraniti vse, kar lepega premoremo: šole, semenišče in duhovniški zavod, da bi vse to lepo spevalo in da bi Bog razlil svoj blagoslov na vse.

Obenem pa prosimo vse Slovence po svetu za pomoč, da bi podprli te zavode. Kjer koli bo mogoče, bodo na izseljensko nedeljo zbirke v cerkvah, mnogokje bodo mogla društva zbirati, pa tudi posamezniki naj bi rade volje sprejeli plemenito delo. Hvaležni bomo za najmanjši dar. Bog bo vam vsem stoterno povrnil!

UREDNIŠTVA vseh slov. listov in revij v zajedstvu in po svetu prosimo, da bi v svoji številki pred 29. nov. bodisi objavili zgornje ali pa sami obravnavali izseljensko vprašanje. Tudi Zveza bo rada pomagala po svojih močeh, saj le v skupnosti bo mogoče izvršiti te naloge.

Vnaprej iskrena hvala in slovenski pozdrav!

Za Zvezo Slovencev v inozemstvu

I. Kunstelj
zač. predsednik

fant in dekle

ZAPELJANA — VRNJENA

I. Šepetavec, Tumbi Umbi

KMETIČEVI SO ŽIVELI V PODGORJU. Lepa domačija, številna družina, vsi so se mogli preživljati doma z delom svojih rok. In so res trdo delali pod nadzorstvom očeta gospodarja. Bil je resen mož, veren in celó pobožen, v svojih nazorih pa trd in neizprosni.

Med številnimi otroki je bila tudi hči Magdalena. Imela je že 21 let in ne bo dolgo, ko se bodo začeli oglašati ženini. Dekle je bilo razgledano in si je želelo še več razgledanosti, več in več znanja, ki ga zahteva vsakdanji napredek sedanje dobe. Prosila je starše, da bi smela v mesto in se naučiti modernega gospodinjstva. Starša nista ugovarjala, šla je v glavno mesto in se uposlila v velikem hotelu. Z lahkoto se je udomačila in pridno sledila pouku v vseh panogah gospodinjstva, zlasti kuhinjskega. Gospodinja ji je kmalu prepustila odgovorno mesto v hotelskem podjetju in Magdalenci se je pričelo zdeti, da v Podgorju ne bi mogla biti več doma.

Okoli nje se je začel sukati mlad, čeden nakar, pravi mojster v sladkem govorjenju. Z izbranimi besedami je prepričeval dekle, da jo ljubi in jo bo poročil. Še nekoliko naj zaslužita, lepega dne bosta odprla lastno podjetje, seveda že kot mož in žena. Magdalenci je načrt ugajal, oprijela se je fanta in njegovih napovedi. Pozabila je vsa svarila, ki jih je prejela od matere ob odhodu z doma, vse opomine, ki jih je sama poznala iz življenja drugih, fant in dekle sta se vdajala trenutkom...

Ko so bile posledice vidne, je morala Magdalena pustiti službo, fant pa še ni hotel o ženitvi nič slišati. Zatekla se je k neki stari gospe v mestu in žalostna čakala na svojo uro. Tista ura ji je prinesla ljubkega dečka, ki si ga je namenila sama rediti s težkim delom, njegovega očeta pa pozabiti. Toda zapeljivec, čeprav ni kazal zanimanja za otroka, se je spet začel bližati mladi materi. Odločno ga je odklonila, popolnoma odkrižati se ga ni mogla. Ni je hotel spustiti iz oči.

Prišla je nesreča. Ko je nekoč po trdem dnevnem delu dojila svoje dete, je vsa utrujena zaspala in v spanju dete zadušila. Bilo je strašno doživetje, ni ji pa prineslo sodnijskega postopka. Tedaj je zapeljivec na novo pritisnil in ni odnehal.

“Ali — ali, Magdalena! Ali boš spet moja, ali pa te naznanim, da si dete nalašč zadušila! Jaz sem oče, mojemu pričevanju bodo verjeli...”

V obupu se mu je spet vdala. Prejšnja zgodba se je ponovila, toda prav takrat, ko je Magdalena spet čakala na svojo uro, je stara gospa umrla in dediči so nesrečno dekle brez usmiljenja postavili na cesto. “Ženin” pa tudi zdaj še ni hotel nič slišati o poroki. Sam nima dovolj denarja, ona pa seveda kar nič. Taka, kot je bila, ga ni mikala, pustil jo je samo.

Kaj zdaj? Magdalena je rada ali nerada začela misliti na — dom... Le tam bi bila spet na varnem, toda — kako jo bodo sprejeli? Dolgo je omahovala, končno se je odločila: Na sveti večer pojdem, pa naj bo kakor hoče!

Počasnih korakov je stopala proti vasi, bolj in bolj ji je noga zastajala, končno obstala ob kapelici pred vasjo. Marijina podoba je bila tam. Če je molitev onemoglo zdihovanje, se lahko zapíše, da je Magdalena molila, pa še kako molila! Ali je bilo uslihanje ali kaj — mimo je prišla dobrotnica vaških otrok, vdova Elizabeta, obložena z darovi, kot bi zamenjala vlogo z Miklavžem. Razume se, da sta se z Magdalenco pozdravili, razgovorili, razumeli.

“Ne boj se, dekle moje, pojdem s teboj in rečem zate pripravno besedo!”

Bil je že mrak, ko sta vstopili. Po letih, ki so se zdela tako silno dolga, je Magdalena spet videla lepe jaslice v bogkovem kotu domače hiše, na belo pregrnjeni mizi stoji posoda z žarečim ogljem in iz nje se kadi blagoslovljen božični dim. Vse naokoli kleče domači in molijo rožni venec.

Obstali sta pri vratih. Začutili so prihod in se ozrli. V hipu je molitev vtihnila in vseh oči so ostale uprte v nesrečno povratnico. Za hip, dva so vsi onemeli. Tedaj se dvigne oče, stegne roko in ukaže:

“Proč od moje hiše, nesrečnica! Zakaj nam delaš tako sramoto?”

Mati, bratje in sestre so se zgrozili nad mučnim prizorom in skušali posredovati. Oče je ostal trd.

Elizabeta je uvidela položaj, prišla Magda-

lenco za roko in jo brez besede odvedla na svoj dom. Tolažila jo je, kolikor je mogla. Najboljšo tolažbo je pa nesrečno dekle našlo v trdnem spancu, ki se mu zaradi telesne in duševne izčrpanosti ni mogla upirati, čeprav se ga je skušala otepati.

Med Magdalenčinim spanjem Elizabeta ni mirovala. Tihoma je odšla iz hiše in po njenem posredovanju je tista božična noč dvignila živahen promet med župniščem in Kmetičevo hišo. Kaj se je godilo in kakšne besede so padale, je ostalo javnosti prikrito. Nekaj je pa lahko videla vsa fara, ali vsaj zvedela po pripovedovanju drugih:

Ko je po končani polnočnici Magdalena še vsa izgubljena klečala ob Elizabeti v skritem kotu vaške cerkve in se je za slovo odhajajočim vernikom še enkrat oglasila

Sveta noč, blažena noč!

je pristopil oče Kmetič, se nalahno dotaknil hčerinega ramena in ji očetovsko prijazno rekel:

"Magdalena, daj mi roko in pojdi z nami domov!"

NI ME RAZUMEL

I. Burnik

In zadnji je prijatelj me zapustil...
Ne! Pravzaprav vihar je naju bil razgnal
po tisti strašni noči, ko sem mu dejal:
Pravice ni! Ljubezen, sem izustil,

je davno že prezirana umrla.
Dobrota je žezdalje bolj teptana v prah.
Usmiljenja nikjer več ni in mah na mah
resnico laž je lakomna požrla!

Bolehno hodil je za mano kimajoč;
nekje na oglu nema sva obstala,
neonska lučka blede je sijala,
ko drsajoč je on za vedno zginil v noč.

In zadnji je prijatelj me zapustil...
Ne! Pravzaprav vihar je naju bil razgnal
po tisti strašni noči, ko sem mu dejal...
Oh! Ni razumel me — še manj odpustil.

HVALOSPEV JEZUŠČKU

I. Burnik

Iščem Ga...

Tu sredi pušče se oziram
v južne zvezde ter prebiram,
katera čudežna je tista,
ki pokaže pot mi naj do Krista
k jaslim v Betlehem.

Vsenaokrog po večnojasni kupoli
blešči in se leskeče.
Grešniku srce vztrepeče:
O, kam naj grem
pričakovat brezmejno veličavo,
NJEGOV prihod?

Presrečni sv. trije Kralji,
ker našli so si zvezdo pravo
in šli za njo
razglaševati slavo
Bogu Jezuščku!

Izpod Triglava

NOVO CESTO grade ob desnem bregu Save med Trbovljami in Ljubljano. Gradijo jo vojaki. Upajo, da bo odprta za promet v dveh letih. Razume se, da misli biti nova cesta v skladu s sodobnimi prometnimi zahtevami kar najbolj moderna.

"STOLPNICE" SE PRAVI zdaj v Sloveniji nekdanjim "nebotičnikom". Ljubljana jih bo dobila kmalu kar za cel gozd, tako kaže. V načrtu je več stanovanjskih stolpnic (če bo mogoče dobiti okenško steklo...), hotel "Slon" že gradi nekaj visokega, tako tudi Jugobanka. "Metalka" se pripravlja graditi v Dalmatinovi ulici 14nadstropno palačo, druga stolpnica v Pražakovi ulici bo pa imela 22 nadstropij.

V POLZELI je tovarna za izdelovanje nylon nogavic, ki je sedaj popraševanje po njih tako veliko, da jih v trgovinah zmerom primanjkuje. Polzelska tovarna je naročila v inozemstvu 35 novih strojev in ko jih dobi, bo menda mogla izdelovati dovolj nogavic za vso Slovenijo, zakaj surovin zanje ne manjka, pravijo.

MIKLOVO ZALO, znano Sketovo povest, je neki Žizek na novo priredil za igranje na odrih. Njegova prireditev je komaj daljen odsev Sketove povesti, zakaj izpustil je prav bistvo Zalinega duha — in z njim celokupne povesti — globoko slovensko vernost. Taka je pač današnja "stvarnost" in taka je današnja literarnost.

ZOPER VSAKO VERO, ki govori o Bogu, je komunizem in seveda tudi komunisti. Tako razglašajo in uče sami. Zato se ni čuditi, da je katoliška cerkev v Titovini postala del "molčeče cerkve". Čudno je pa nekaj drugega. Pred komunistično revolucijo je bilo malo slišati v Jugoslaviji o kaki drugi veri, razen o katoliški, pravoslavni in mohamedanski. Nekaj protestantov je sicer res tudi bilo, pa so kar izginili v večini drugih treh ver. Zdaj beremo, da je pri verski komisiji v Beogradu prijavljenih kar 40 protestantovskih sekt, ki imajo vse pravico vršiti "versko obrt" in zbirati pripadnike v svoje molilnice. Seveda so po ogromni večini te "vere" importirane iz tujine. Le kako gre to skupaj z načeli komunistov, ki preganjajo vsak "misticizem", zlasti kar ga je bilo v deželi pod vplivom katoliške cerkve, importiranemu od

drugod pa na široko odpirajo vrata? So si pač osvojili znano staro načelo: Divide et impera — razbijaj opozicijo v drobce in vladaj nad njo!

FRANC ERJAVEC, ki je tudi tukajšnjim Mohorjanom znan kot zgodovinar — spisal je več zvezkov z naslovom "Koroški Slovenci" — je umrl v Ljubljani 2. oktobra letos. Doživel je 68 let. Prvotno je bil učitelj in šolnik. Kot tak se je povzpел pred vojno v domovini do odgovornih služb v šolski upravi. Spisal je več učnih in zgodovinskih knjig. Zlasti se je zanimal za politično in kulturno zgodovino Slovencev. Med vojno so ga okupatorji odvedli v konfinacijo v Italijo, odkoder se ob nastopu komunistične oblasti ni vrnil v domovino. V begunstvu je s čudovito marljivostjo nadaljeval svoje študije in pisal. Ko je začutil, da mu zavratna bolezen izpodkopava življenje, se je vrnil v domovino in tako mu "truplo v zemlji domači leži."

SEDEMDESETLETNICO ŽIVLJENJA je slavil 20. septembra upokojeni profesor Franc Veber v Ljubljani. Kdor je imel le nekoliko oprava z ljubljansko univerzo pred vojno, bo vedel, kdo je Franc Veber: velik slovenski filozof in nad navadno mero priljubljen profesor. Med mnogimi njegovimi knjigami je posebno znana "Knjiga o Bogu", ki je v prevodu letošnjega devetdesetletnika duhovnika Jurija Trunka izšla v angleščini. Tudi sicer je bil Veber kot originalen filozof znan po širokem svetu. Ob prevratu so ga novi oblastniki izrinili z univerze in niti pokojnine mu niso dali. Graška univerza ga je povabila med svoje profesorje, pa ni dobil potnega lista, moral je ostati doma v pozabljenosti in pomanjkanju. Kako preživlja svoja stara leta, nimamo poročil.

DOBREPOLJE na Dolenjskem je dobilo tovarno za električna stikala. Dela ima za manj ko 50 ljudi. Plače so zelo nizke, do 50 din na uro ali še ne. S to plačo je nemogoče živeti pri današnji draginji. Vendar imajo možnost, da naredo več kot je predpisano, in so za to posebej plačeni.

NA LJUBLJANICI so letos obnovili čolnarske turnirje, kot so bili v navadi v davnih časih in piše o njih Valvazor. Zmagovalec je prejel za nagrado sodček "Vipaveca — 50 litrov.

TELETA "IZGINJAJO" slovenskemu kmetu dandanes. Samo v mariborskem okraju jih je baje izginilo 25,000 v enem letu. Po predpisih mora kmet rediti vsa teleta, ki so zdrava, zaklati sme le tiste, ki jih oblast obcoji, da ne bodo dobra za

pleme. Toda oblast izve za tako malo telečjih rojstev, da je zadeva postala sumljiva. Preiskava je dognala, da teleta ne "izginjajo" kmetom, le oblastem se izmikajo. Kmetje jih namreč pokoljejo "na črno".

ZA SLOVENSKO MANJŠINO v Italiji in Avstriji še vedno ne kažejo titovske oblasti nobene-ga smisla. Avstrija se toliko žene za pravice tirolskih Nemcev pod Italijo, Jugoslavija se po izjavi tržaške "Demokracije" za Slovence pod Italijo skoraj ne zmeni. Izgovor je: "Ne smemo motiti dobrih odnošajev med državami, gre namreč za koeksistenco..." Slovencem v zamejstvu je treba "pomagati" le v toliko, da postanejo komunisti, če še niso...

GROB DR. KOROŠCA na ljubljanskem Navju, prav letos v decembru star 20 let, je zapuščen in zmerom bolj pozabljen. Tudi o velikem možu, ki v grobu počiva, novi rod komaj kaj ve. Je pač v interesu komunističnih oblastnikov, da izbrišejo iz slovenske zgodovine imena mož, ki njihovega javnega delovanja nikakor ne morejo današnjemu rodu predstaviti tako, da bi obveljalo: pripravljali so pot današnji "stvarnosti". Dr. Anton Korošec, ki je umrl prve dni decembra pred 20 leti, prav gotovo ni storil nič takega, da bi spadalo v komunistični okus. Toda naj ga še tako skušajo izbrisati, njegov spomin bo brez vsakega dvoma ob svojem času spet zaživel in takrat v toliko svetlejšem žaru.

FRANCE BEVK, znani slovenski pisatelj, Primorec, sedaj bivajoč v Ljubljani, je doživel letos 70 let življenja. Njegovi zbrani spisi izhajajo pri Državni založbi Slovenije in jih bo skupno za 15 knjg. Dosedaj so izdali že 8 zvezkov. Urejuje jih pisatelj sam s pomočjo Franca Koblarja. Med najboljše Bevkove spise spada njegova povest "Kaplan Martin Čedermac", ki se vrši v Beneški Sloveniji.

V VASI STANEČE, šentvid nad Ljubljano, je umrla "Zaletelova mama" — Ivanka Zaletel — mati na Koroškem zelo priljubljenega duhovnika Vinka Zaletela. Rajnica je bila vse življenje res prava mati vsem zapuščenim in potrebnim. Pogrebne slovenosti je opravil sam škof Vovk in ji spregovoril ob odprtem grobu ginljivo posmrtnico. Pogrebecev se je od vseh strani nabralo ogromno število.

NA OBISK V DOMOVINO je želel iti slovenski begunec, ki že od leta 1945 živi v tujini in je tam dobil državljanstvo. Prišel je do Trsta in tam

vprašal za vizo pri jugoslovanskem konzulatu. Da mora dobiti affidavit od svojih sorodnikov doma, so rekli, potrjen od ondotnih krajevnih oblasti. Dobil bo vizo z naročilom, da sme biti doma le tri dni in mora stanovati pri sorodnikih. Nato je pisal domov in čakal. Končno je dobil odgovor, da krajevne oblasti tam nočejo potrditi affidavitov. Kljub temu je ponovno zaprosil za vizo. Dali so mu jo z naročilom, da mora, ako gre brez affidavitov, prenočevati v hotelu, nikakor ne pri domačih. Sprejel je vizo in šel. Ostal je res samo tri dni in tri noči, spal pa je pri domačih — in nič se mu ni zgodilo. Toda sam poudarja, da je imel posebno srečo, in da nikomur ne priporoča, naj ga posnema. Lahko bi imel velike sitnosti, ker so tam "ponekod bolj sitni, ponekod manj..."

KATOLIŠKI ŠKOFJE iz vse Jugoslavije so — baje na migljaj iz vladnih krogov — s svoje konference v Zagrebu poslali vladi predloge, kako naj pride do boljših odnosov med njo in Cerkvijo. Svoje pogoje so izrazili v 4 točkah: Javni organi naj olajšajo verski pouk mladine, Cerkvi naj vlada vrne nekaj odvzetih poslopij, verski tisk naj dobi vsaj nekoliko svobode in — odnosi med vlado in Cerkvijo naj se urejajo naravnost preko škofov, ne preko raznih duhovniških udruženj. Koliko bodo te zahteve upošteevane, je veliko vprašanje. Pozornost sveta pa vzbujajo že samo dejstva, da je vlada škofom sploh dovolila predložiti te zahteve in jih je celo sama dala v javnost. Še več: sklicala je v Beograd na posvetovanje načelnike verskih komisij iz vseh republik, ki naj predloge pretre-sejo.

LIPICANCI — svetovno znani beli konji iz kobilarne Lipica na Krasu med Divačo in Sežano — nastopajo v filmu Ben Hur in so nastopili tudi na olimpiadi v Rimu. Enemu so določili ceno — 20, 000 dolarjev. Kobilarna v Lipici je stara 380 let. Med vojno so jo premaknili na češko, po vojni se je preselila nazaj. Lipicanci rastejo zelo počasi, sedem let traja njihov razvoj, po večini pa dočkajo starost 30 let.

JANEZ XXIII. IN NJEGOV GLOBUS

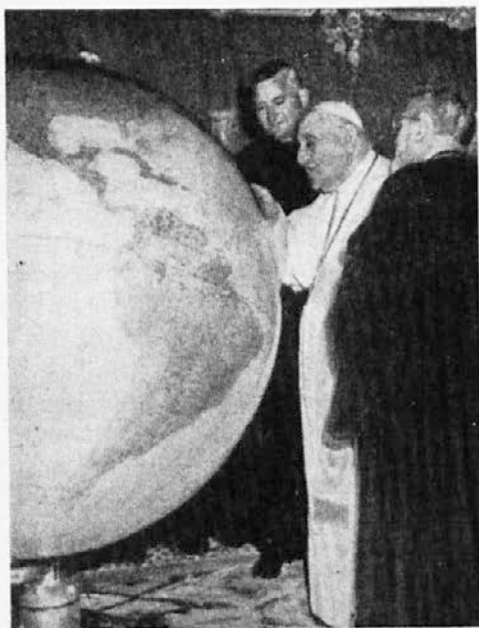
GEOGRAFIJA ALI ZEMPLJEPIS je ena med znanostmi, ki je papežu nujno potrebna. Iz vseh kotov sveta se cerkveni dostojanstveniki in njihovi spremljevalci zglasajo pri njem, od vseh vetrov mu prihajajo poročila, za vse kraje mora sestavljati razne naredbe, urejevati nove meje škofijam, pa zopet in zopet ustanavljati nove. In teh je danes že precej nad 2.000. Vsaj približno mora vedeti, kje je so tisti kraji, kako veliki, kako važni, kakšne okoliščine so tam. Kako naj vse to obdrži v glavi, kako naj si vse vtisne v spomin? Nemogoče!

V pomoč so mu seveda vsakovrstni atlas, zemljevidne karte, ki ne kažejo samo državne in narodnostne meje, ampak tudi — in zlasti — lego in meje škofij, njihove sedeže itd. Seveda je zraven tudi primerno besedilo, ki dotični zemljevid razlaga. Da so taki zemljevidi zmerom pri roki in tudi vedno 'na tekočem', to se pravi: sproti popravljeni, za to skrbe papeževi pomožni uradi, zlasti kongregacija za širjenje vere, misijonski papežev urad. Papež Janez XXIII. je moral seveda hitro po nastopu svoje vlade začeti listati po teh atlasih in si vbijati v glavo to in ono, da je mogel slediti poročilom, dogodkom, najavljenim obiskom in tako dalje.

Ob neki priliki se je izrazil, da je to zamudno delo — neprestano listati po atlasu in iskati prave strani. In bo zmerom bolj zamudno, ker Cerkev po raznih kontinentih tako hitro raste in se širi. Namignil je, da bi bilo bolj praktično, če bi mogel imeti velik globus, umetno zemeljsko kroglo, ki bi se vrtela in bi jo brez zamude časa zasukal po trenutni potrebi in poiskal kraje. Bila bi obenem "igrača", ki bi si jo tudi papež smel privoščiti...

Za to papeževo zamisel je zvedel na švicarskem duhovnik Henry Emmerich, član misijonske družbe Božje Besede, ki je strokovnjak v izdelovanju atlasov (kot je bil slovenski duhovnik Kocen, ki je prav pred sto leti napravil svetovno znani "Kozenov atlas" — kdo od nas ga ne pozna?). Ta mož se je takoj lotil dela, čeprav atlas in globus nista isto in je treba za izdelavo globusa posebnega znanja. Toda posrečilo se mu je in — slika nam kaže, kako velika krogla je ta papežev globus: s svojim stolom vred sega papežu precej čez glavo. Globusov obod je iz prosojne snovi, od znotraj ga razsvetljuje električna žarnica, jasno so začrtani kraji in njihove meje.

Da mora biti globus vsaj tako velik, kot v resnici je, lahko razumemo, če vemo, da ima začrtanih škofij: V Evropi 716, v Aziji 45, v Južni Ame-

riki 354, v Severni 311, v Afriki 274, v Avstraliji in Oceaniji 63. Ker se pa neprestano vrše spremembe, je moral Emmerich ostati kar v Rimu, da globus sproti izpopolnjuje — nihče drug bi tega dela ne opravil tako dobro.

V zvezi s sliko tu zraven, je zanimivo to:

Ko človek dobi v roke nov atlas (ali tudi samo krajevno "mapo"), bo kar gotovo najprej pogledal, če je začrtan tudi njegov rojstni kraj. Izkazalo se je, da papež ni izvzet od tega pravila. Takoj, ko so mu podarili in pokazali ogromni globus, ga je zasukal tako, da je lahko pogledal, če je njegov rodni kraj Bergamo v Italiji zaznamovan na njem. In je fotograf pritisnil na gumb — slika je tu, papež je zapičil oči na Bergamo, nam pa globus kaže srednjo in južno Ameriko.

NA ZNANJE!

MISLI za januar 1961 boste dobili okoli 15. januarja.

V letu 1961 bodo MISLI izhajale vse leto okoli 15. v mesecu.

Urednik in upravnik

Z Vseh Vetrov

DRUŠTVO SLOVENCEV v Buenos Airesu, Argentina, podpira po svojem socialnem odseku rojake, ki so v potrebi, bodisi z denarjem ali blagom. V samem Buenos Airesu je 253 podpirancev, 30 pa v notranjosti velike dežele. Med podpiranci so cele družine, nato vdove, bolniki, ostareli, umobolni. Poleg društvenega socialnega odseka imajo tudi Vincencijsko konferenco, ki prav tako pomaga rojakom v potrebah.

SLOVENSKIH TEČAJEV za otroke — to je toliko kot slovenske šole — imajo Slovenci na področju Buenos Airesa nič manj kot 15. Za pouk jim je na razpolaganje 13 svetnih moči in 12 duhovnikov, ki poučujejo predvsem katekizem v slovensčini. V vseh teh tečajih je vpisanih 630 otrok — 283 dečkov in 347 deklic.

V **LETU 2000** bodo ljude lahko preprečili vremenske katastrofe, na primer tajfune in orkane, odpravili hude zime in suše, po mili volji delali vreme. Potovanje na planete bo nekaj vsakdanjega, hrane bo več ko dovolj. Dani bodo vsi pogoji za silen razvoj nadaljnjih komodnosti. Toda človek bo moral biti zadostno pameten, da ne bo vsega silnega napredka izrabil za uničevanje... To je samo drobec iz napovedi, kako lepo in prijetno bo na svetu čez 40 let. Če bo le res? Tisti, ki boste dočakali, nam boste povedali.

OSEMDESET LET je od takrat, ko so se v Clevelandu, ZDA, naselili prvi Slovenci. Prvi je bil Jože Turk iz vasi Zverče, kmalu je privabil za seboj celo procesijo drugih. O njih je zapisano: Sprejemati so marali najtežja dela za najnižje plače. Predelavci so jih gonili k delu in jih priganjali kot črno živino, pa si niso mogli dosti pomagati, ker niso znali angleščine...

VELIKO UGIBANJE, ki je pred letom dni veljalo letu 1960, kakšno bo in kaj bo prineslo, je zdaj že približno dognano. Tolikšnega pomena za razplet in zaplet svetovnega položaja, kot so mu ga nekateri preroki napovedovali, menda le ni imelo. Res je prineslo dobršno mero senzacij in razburjenja, tudi zgolj zanimivosti, svetovno ravnotežje je pa ostalo nekako tam, kjer ga je pustilo leto 1959. Zelo verjetno bo nekaj podobnega z letom 1961, ki bo te dni prišlo na vrsto za ugibanje in razna prerokovanja, ali vsaj napovedi. Za nas velja tudi letos tisto, kar je veljalo lani in vsako leto ob tem času — in sploh zmerom — v božjih rokah smo!

Misli, December, 1960.

"PROSTAŠKO VEDENJE" HRUŠČEVA v New Yorku različni različno razlagajo. Nekateri mislijo, da je s tem razkrival svojo samozavest in notranjo moč Sovjetije, drugi, da je s takim vedenjem samo zakrival zadrego, ko se je zavedal, kako slabo stojijo njegove šanse doma in deloma v svetu. Kdo ima prav, morda niti sam Hruščev ne bi vedel povedati. "Vrhunsko" zborovanje Združenih Narodov je po vsem vidiku ostalo le kratka epizoda v svetovni diplomaciji, nekako tako kot poprej ožja "vrhunska" v Parizu, le da so bile okoliščine in "polomije" drugačne tu, drugačne tam. Približno je vse ostalo pri starem: velike zmage ni odnesel ne ta ne oni, svetovna tehtnica se ni dosti premaknila. Poedinih točk, koder se pojavljajo nove in nove napetosti in nevarnosti za svetovni mir, pa itak nikoli ne zmanjka.

KOMUNIZEM si je očitno pridobil nova oporišča v Afriki (Alžirija) in v Južni Ameriki (Cuba), kjer utegne v bližnji bodočnosti kaj vzplamteti, na drugi strani se pa trdovratno vzdržujejo trditve, da med Sovjetijo in rdečo Kitajsko nastaja večji in večji razkol. Dočim kitajski komunisti zahtevajo, naj se osvojitve sveta po komunizmu izvrši z veliko vojno, vztraja Hruščev pri svojem, češ da vojne ni treba, tudi brez nje bo komunizem počasi prodril in povsod zmagal. Verjetno so pa še drugačne napetosti med okema središčema svetovnega komunizma, ne samo ta zadeva. Hruščev je zadnje čase precej zmeren v svojih nastopih napram Zahodu, celo nekam popustljiv in zgovorno poudarja "koeksistenco". Besede so lepe, igiblje se pa vsaj zaenkrat tega, kar Italijani imenujejo "brutti fatti." Bajе čaka na nastop novega prezidenta v Ameriki.

JOHN F. KENNEDY je zmagal pri volitvah za predsednika ZDA s tako majhno večino oddanih glasov, da bi, bila njegova zmaga precej dvomljiva, če bi bila izvolitev odvisna samo od tega. Zaradi posebne zapletenosti ameriškega volilnega zakona je pa vendar zmagal z veliko večino. Značilno je, da je zmagal kljub svojemu katoličanstvu in postal prvi katoliški predsednik ZDA, pa tudi kljub svoji mladosti (44 let) in je najmlajši predsednik v zgodovini Amerike. Njegovo izvolitev je svet sprejel z zadostnim zadovoljstvom, če že ne navdušenjem, nekako tako kot Amerika sama.

(Konec str. 375.)

“POD BOŽJO MISLIJO SMO”

KAKO JE SV. PETER VLADAL SVET

(Legenda)

POTOVALA STA KRISTUS GOSPOD IN SV. PETER križem po svetu in prišla do velikega mesta. Obstala sta na nizkem griču in gledala. Mesto je bilo v razvalinah po silnem potresu. Mrgolelo je reševalcev, od vsepovsod so hiteli ljudje na pomoč, prenašali ranjence, hranili lačne, oblačili nage, pokopavali mrtve.

Kristus je blagoslavljal reševalce, ki jih je gnala k delu ljubezen do bližnjega, Peter je pa zmajeval z glavou.

“Gospod, potresov pa res ni treba na svetu. Ko bi jaz imel tvojo moč...”

“Imej jo, dam ti jo, ustavi potrese!”

Ves vesel je Peter stegnil roko in prepovedal zemlji, da bi se še kdaj tresla.

Šla sta dalje in nikjer ni bilo več potresov. Končno sta se vrnila v nebesa in si rekla: Čez deset let prideva spet pogledat, kako je na svetu.

Hitro so minila leta in potnika sta držala besedo.

Prišla sta v deželo, ki je v njej divjala kužna bolezen. Bolniki so strašno trpeli, mnogi umirali, zdravi so se trudili okoli bolnih in jim stregli. Mrtve so sproti pokopavali.

Kristus je blagoslavljal delo ljubezni do bližnjega, Peter je bil nezadovoljen.

“Kaj pomaga, da sem ustavil potrese, ko pa kužna bolezen povzroča tako trpljenje!”

“Prepovej jo, dam ti oblast!”

Ves vesel je Peter stegnil roko in prepovedal za ves svet kužno bolezen. Obhodila sta zemljo in nikjer ni bilo več kuge. Končno sta se vrnila v nebesa in si rekla: Čez deset let prideva spet.

V nebesih ni dolgčas, brž so bila leta mimo. Nebeška popotnika sta bila zopet na zemlji.

Prišla sta v deželo, ki je prejšnji dan v njej vsa polja in vrtove toča pobila. Ljudje so jokali in zdihovali. Med njimi so pa hodili drugi in njih tolažili: Nič ne obupavajte, v vseh sosednjih deželah že zbirajo živež, prav kmalu bo tu izdatna pomoč!”

Kristus je blagoslavljal zbiranje živeža in spodbujal tolažnike, naj le še dajejo poguma. Pe-

ter je nagrbančil obrvi in rekel:

“Res ni več potresa in kužnih bolezni, pa kaj pomaga, ko ima pa toča tako oblast!”

“Vzemi ji oblast, prepovej jo, dam ti moč, da jo ustaviš.”

Ves vesel je Peter stegnil roko in noben oblak ni smel več delati toče.

Deset let pozneje je Peter odpravil požare, deset let pozneje povodnji, končno sušo in za nemeček tudi snežne zamete. Ko sta tedaj potovala križem sveta, je bila vsa zemlja kot en sam paradiz. Peter je stopal pokonci kot zmagovit vladar in si zadovoljno gladil brado. Kristus ni zinil nobene.

Srečala sta sijajno vozilo, ki je teklo po gladki cesti brez konj kot lastavica po zraku, in polno je bilo veselih ljudi. Krohotali so se in vpili nad njima:

“Trapa neumna, odkod pa vidva? Menda sta z lune padla med nas, ko še dandanes hodita peš!”

In že je vozilo izginilo za lahnim ovinkom.

Petru se je zdelo zamalo, namrgolil je obrvi in gledal v stran. Molčal je in še z enim očesom ni poškilil na Gospoda.

Prišla sta do delavcev, ki so popravljali ceste. Brez krampov in lopat so naravnavali pošastne stroje, ki so opravljali vse delo namesto ljudi. Niso opazili potnikov. Slišala sta, kako je eden zaklel:

“Tristo hudičev, da bi že minile te ure! Dolgočasno je poslušati ropot teh vražjih strojev!”

Petru je zavrela kri ob “hudičih”:

“Poptprpljenje, potprpljenje, prijatelj!” je zaklical preklinjevalcu. “Kako je pa bilo, ko so pri-

takem delu še pele lopate in krampi!"

"Ha, ha, ta je pa lepa! Lopate in krampi! Ali vidva še pomnita tiste nazadnjaške lopataste čase? Tudi potrpljenje spada s krampi in lopatami vred med staro šaro. Kje sta se pa vzela vidva?"

Peter je z enim očesom pogledal Gospoda, ta se pa ni zmenil in šla sta naprej. Ko sta imela za sabo ropotanje strojev, je rekel Gospod:

"Ali bi ne bilo dobro odpraviti tudi stroje? Hočeš oblast?"

Peter se je ugriznil v jezik in molčal. Gledal je v tla in tiho razmišljal.

Prišla sta do velike farme, kjer so delavci s silnimi stroji spravljali žito. Mimogrede je stroj žel, mlatil, mlel in moko spravljal v vreče. Bil je čudovit pogled. Tedaj se je vllil rahel dež in naraščal v ploho. Delavci so zijali pod oblake in ustavljali stroje. Pregrnili so jih z velikimi plahtami in se sami stisnili podnje.

"Prokleti dež, ali nisi mogel počakati nekaj uric! Lahko bi končali delo in jutri šli brezskrbno na picnic. Zdaj pa imamo, hudič naj vzame dež in oblake!"

"In tebe zraven, ko tako grdo govoriš!" mu je Peter zabrusil. "Ali ne znate ljudje prav nič več potrpeti?"

"Ti bom dal potrpeti, hudič! Na, tu imaš, pa potrpi!"

Segel je po kladivo in ga zalučal Petru naravnost v glavo. Kristus je stegnil roko in kladivo je padlo na tla, preden je Petra zadelo.

"Nič več mi ni všeč na svetu," je rekel Peter. "Gospod, kar vrniva se gor!"

Molče sta se dvignila z zemlje in izginila v deževnih oblakih.

Po kratkih desetih letih sta pa bila spet doli. Peter je že nekoliko pozabil na zadnji obisk in je bil dobre volje. Svet je kil lep in vse je kazalo, da se ljudem dobro godi. Po daljšem potovanju sta doživela razočaranje.

Bila je velika slavnost, vršile so se dirke in tekme. Ljudstva kot mravelj. Z nepopisnim vznichenjem so kričali vsevprek in spodbujali tekmovalce, zmagovalcem ploskali in vpili, da si je Peter ušesa mašil. Tedaj se je zgodila nesreča, eden tekmovalcev je obležal v krvi. Reditelji so ga zavlekli nekoliko v stran in eden je tekel na telefon. Nihče se ni zmenil, da bi ponesrečencu nudil prvo pomoč.

"Ali ste kamni?" je z veliko nejevoljo zavpil Peter dovolj glasno, da so ga nekateri slišali. Ozrli so se in vprašajoče pogledali Petra.

"Kaj pa kričiš in motiš zabavo?"

"Ali ne vidite, da je fant hudo ranjen? Izperite mu kri in požirek vode mu dajte!"

Misli, December, 1960.

"Ne moti nas, pravim, če nočeš, da te pošljem hudiču. Kje si se sploh vzel? Vsak čas pride ambulanta. Naj mu strežejo tisti, ki so plačani za take reči."

Peter je osupnil. Čez čas je spet odprl usta in dvignil roko, da bi dal poudarka hudi besedi, ki mu je bila na jeziku, pa ga je Gospod prijel in v hipu sta bila daleč na samem.

"Kam pa zdaj, Peter?" je ljubeznivo vprašal Gospod. "V kateri kraj bi še rad pogledal?"

"Nikamor me ne veseli, vrniva se v nebesa in nič več ne prihajjva dol!"

"Kaj se ti je pa tako zamerilo?"

"Ljudje kolnejo, namesto da bi vsaj za mrvice potrpe. In srca za bližnjega nimajo več. To pa že ni za nikamor."

"Kakšno oblast naj ti dam?"

"Nobene, Gospod! Dosti skrbno sem gospodaril z oblastmi, ki sem jih od tebe dobil, ljudje so pa v blagostanju grdo podivjali."

Gospod je umolknil in samo prav nalahno prikimal. Peter se je nekam zamislil, čez čas pa ves krotak spregovoril:

"Gospod, vrnem ti vse oblasti, ki si mi jih do brotno podelil, vnaprej le spet sam gospodarim!"

Kristus se je komaj vidno nasmehnil, pa še to bolj z očmi kot z ustnicami in lici. Stegnil je roko in odvezel Petru dano oblast.

V naslednjem hipu sta bila že nad oblaki in nebeška vrata so se zaprla za njima. Od takrat ne prihajata več na potovanje križem po svetu.

Vrnili so se pa na zemljo potresi, za njimi toča, potem požari in velike povodnji. Tudi kužne bolezni in suše so našle spet pot v to ali ono deželo. Pa še druge nezgode se pojavljajo od časa do časa, da bi se ljudje ne odvadili potrpljenja in bi jim srea ne postala kamni, kadar njih bližnji pomoči potrebuje — in bi Gospod mogel svoj blagoslov spet nanje rositi. — P.B.A.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

in SREČNO NOVO LETO 1961

vsem znancem in prijateljem želi

Slovenski pevski zbor, Brisbane

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1961 vsem prijateljem in znancem križem po Avstraliji vošči

družina Janez Primožič, Brisbane, Qld.

SLOVENC I — " ČUDEN NAROD "

Ruda Jurčec, Argentina

ALI SMO RES? Kadar so prihajali tuji vojaki v naše kraje, so tako govorili. In kadar domačini v Ameriki in drugod pridejo v tesnejši stik z nami, rečejo isto.

Gre za naš značaj, za naše vedenje — gre pa brez dvoma tudi še za nekaj drugega: za našo slovensko kulturo, ki je našla pot prav do zadnjega kottička slovenske zemlje, prav v vsako našo družino. Kateri naših domov na primer ni imel lastne domače knjižnice? Ljude, ki so nam hoteli prinašati kulturo od drugod, ali pa tuji potniki, ki so na poti skozi našo deželo mogli Slovence od blizu spoznati, so vedno presenečeni podčrtavali to dejstvo.

Zunaj po svetu — razkropili smo se na vseh pet kontinentov — seveda ni vedno povsem tako. Prva leta v tujini so skrbi za vsakdanji kruh potisnile v ozadje misel na slovensko knjigo. To je bilo pač nujno, toda tudi strašno nevarno. Le prerado se zgodi, da se človek brani do konca od vadi in je pozneje lepa hiša s pripravljenim prostorom za knjižnico le nekaj simbol, le nekaj bolj za "obiske", ki naj vidijo, da smo Slovenci kulturni ljudje...

Vendar je treba priznati, da smo tudi v pogledu izdajanja knjig in branja Slovenci po svetu daleč pred drugimi narodi, ki so z nami vred po svetu raztreseni. Več slovenskih knjižnih založb deluje v zamejstvu in skoraj ni večjega mesta na svetu, da ne bi zahajale tja slovenske knjige. Vendar pa je SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA založba posebne vrste, ki ji gre prednost pred drugimi.

Njene knjige se tiskajo v Buenos Airesu, toda pišejo jih pisatelji in pesniki tudi iz Trsta, Amerike, Japonske in od drugod. Tudi Avstralija nam je dala knjigo črtic. Bralci in naročniki živijo prav po vsem svetu. To so preprosti ljudje, delavci, uradniki, duhovniki, segajo pa po knjigah tudi znanstveniki in umetniki. Bralci najrazličnejših okusov morejo najti zanimive in vedno kvalitetne knjige bodisi zase, bodisi za darilo znancem in prijateljem. Od filmsko napetega potopisa slovenskega gornika na DHAULAGIRI do gorenjske povesti o JERČEVIIH GALJOTIH, od pesmi največjega slovenskega pesnika zadnjih desetletij BALANTIČA do modernih romanov — vsega je dovolj v katalogu knjig Slovenske kult. akcije. Dela so pestra kakor so pestri kraji, kjer žive pisatelji njenih knjig.

Tujci se čudijo naši delavnosti. Seveda ne vedo — kakor tudi mnogi med nami samimi ne — da je vse to delo opravljeno z velikimi težavami. Doma nobena svobodna knjižna zaloga ni mogla izhajati brez državne podpore, v tujini še misliti ne moremo na kako tako podporo. Vse delo je in bo ostalo dovisno samo od naročnikov knjig in od ljudi, ki se zavedajo važnosti slovenskega tiska za ohranitev in razvoj slovenskega življa, zato podpirajo našo akcijo kot meceni. Sicer je pa vsak naročnik obenem tudi majhen meceni Slov. kult. akcije, saj brez naročnikov založba ne bi mogla pokazati takih uspehov, kot jih v resnici je.

V domovini knjig Slov. kult. akcije niti z besedo ne omenjajo. Včasih je najti kakšno mneje o piscu brez omenbe založnice; drugi najdemo ponatisnjene cele strani iz knjig Slov. kul. akcije (na primer iz potopisa Dhaulagiri), toda nobene besede o knjižnem delu založbe, ki je v šestih letih vrgla med Slovence 36 publikacij v več kot 36.000 izvodih. Zato moramo sami posvečati toliko več naježnje našemu svobodnemu književnemu delu: širiti moramo ljubezen do branja med preprostimi in med intelektualci, ki jih je nepoklicna zaposlitev mnogokrat povsem odtegnila od slovenskih knjig.

S pospešenim naročanjem knjig je treba pri-skočiti na pomoč, da bo ta naša centralna knjižna založba, ki je v šestih letih zbrala okoli sebe močno skupino najmočnejših slovenskih besednih umetnikov, še bolj bujno zaživela in mogla delovati — brez skrbi...

Kadar torej slišimo, da SKA išče "mecenov", ki bi pripomogli k bolj rednemu izdajanju knjig, še lepših kot doslej, nikar ne rečimo, kakor so nekoč rekli nekemu grškemu vojskovodji: Oh, vedno prosjači kakor vojni ujetniki... Na to je mož odgovoril: Ne! Ne prosjačim kot ujetnik, prosjačim kot vojskovodja, da bi dobil novih vojakov...

Nikar se ne motimo! Poleg blagostanja v materialnem pogledu moramo dati sebi in otrokom še drugega bogastva. Če sami ne bomo spoštovali slovenske knjige in njenega jezika, ni na svetu pripomočkov, da bi to dosegli pri naših malih. Bogastvo lepe knjige je bogastvo prijateljstva, ki traja vse življenje.

Mislimo na to in stopimo med naročnike Slovenske kulturne Akcije! Ostanimo "čuden narod", potrudimo se pa vrhu tega, da bomo zaslužili naslov: "občudovani narod"

Nekateri evropski državniki, ki so precej "v le-tih", so baje nekoliko zmigavali z rameni, rekel pa nobeden ni kaj veliko. Je tudi res bolje poča-kati, da se Kennedy izkaže tako ali tako, dovolj bo časa, za besedičenje pozneje.

V ARGENTINI so nedavno obhajali medame-riški Marijanski kongres, ki se je po poročilih si-jajno obnesel. Ogromne množice so se udeleževale raznih slovesnosti in pobožnosti, nekako tako kot v poletju mednarodnega evharističnega kongresa v Münchenu. Posebna privlačnost Marijanskega kongresa je bila milostna podoba Matere božje iz Lujana, ki je vernikom Južne Amerike isto kot Slovencem Marija Pomagaj na Brezjah. Bilo je prvič, da so omenjeno podobo prinesli iz Lujana v Buenos Aires in jo nosili v mogočni procesiji. Vsa Argentina se je na kongres poprej pripravljala z ljudskimi misijoni, ki so se vršili po vseh cerkvah skoraj istočano in privabili nazaj k Bogu velike množice ljudstva.

KATOLIŠKA CERKEV pod sedanjim papežem stalno pridobiva na ugledu. Največ zasluge pri tem

ima papeževa zamisel za nov vesoljni cerkveni zbor, ki ga v Rimu z vso živahnostjo pripravlja-jo. Posebno pozornost je vzbudil papež s tem, da je pozval k sodelovanju tudi nekatoliške kristjane. Čeprav ni upati ne skorajšnje ujedinjevanje "lo-čenih bratov", je vendar vsaj spoznanje, da seda-nja razklanost med kristjani ni koristna, z novo občutenostjo zaživelo. To spoznanje bo vsaj po-edincem olajšalo povratek v katoliško Cerkev. Saj ves svet vidi, da je celo visokim uradnim pred-stavnikom razkolnih in protestantskih cerkva po-stalo nekam dolgčas po Rimu, zato več in več sli-šimo o "vljudnostnih obiskih" pri papežu — kot ga je napravil glavar anglikanske cerkve, dr. Fish-er iz Londona.

V ITALIJI ob raznih volitvah število za ko-muniste oddanih glasov še vedno ne gre dosti na-vzdol. Rajši obratno. Razlagajo tako: Med Italija-ni je še veliko svobodomiselstva iz časov, ko so vladali Italijo framasoni. Svobodomiselci niso moč-no vneti za komuniste kot take, je pa edino ko-munistična stranka tista, ki ji lahko zaupajo, da ne bo nekoč potegnila — s "klerikalci" in z nji-mi podprla "papeško politiko"... Hm! Neki Ame-rikanci se pa boje, da se bo papež s Kennedijem vred vselil v Belo hišo!

POIZVEDOVANJA

G. Vladimir Kos, slov. misijonar na Japon-skem, bi rad vedel, če je v Avstraliji rojak z ime-nom Muc. Ko je bil g. Kos še v Rimu, sta si dopisovala, potem sta se zgrešila. Kdor bi vedel, naj javi na naslov MISLI.

Ga. Apolonija Lampret, r. Kalan, sedaj v Ar-gentini, išče Franca Praprotnika, Ljubljancana, ki je zdaj baje v Avstraliji. Zgrešila sta se 1.1943, ko so Angleži zasedli Rim. Kdor bi vedel, naj javi na naslov MISLI.

REZIKA ZUPAN, r. Arh v Bohinju, Sloveni-ja, bi rada vedela, kako je umrl njen stric Janez Arh. O njem he bilo zapisano v lanski Matici mrt-vih, da je umrl 1.1955 v Fawknerju, VIC. Kdor bi vedel kaj povedati o vzroku in okoliščinah smrti, je naprošen, da sporoči MISLIM.

G. Filip Klemenčič, Sunshine, Vic., išče za svojo sestro primerne Slovenca, ki bi jo poročil. Naj bi bil star od 45 — 50 let, lahko tudi vdovec. Kdor bi se zanimal, naj piše na naslov: F.K., 399 Ballarat Road, Sunshine, VIC.

Misli, December, 1960.

Kolenkova prvoobhajanka v Sydneyu
vošči vsem prav lep božič

in njihove narodnostne meje

V NEW YORKU IN WASHINGTONU je izšla važna in zanimiva knjiga v angleščini z dolgim naslovom:

THE CONVERSION OF THE SLOVENS AND THE GERMAN-SLAV ETHNIC BOUNDARY IN THE EASTERN ALPS. Zanimivo je, da so jo tiskali na Japonskem.

Knjiga je za nas neprecenljiva, ker v enem svetovnih jezikov predstavlja naš narod širokemu svetu in dokazuje, da nismo narod brez zgodovine, kot bi nas radi naslikali Nemci in s tem opravičevali iztrebljanje našega življa na Koroškem in kjerkoli bi se dalo.

Napisal je knjigo slovenski duhovnik in učejnjak s tremi doktorskimi diplomami, nedavno preminuli **Alojzij Kuhar**. Izšla je kot drugo izdanje zbirke "Studia Slovenica" šele po avtorjevi smrti, prirejena iz ogromnega in izčrpnega teksta, ki ga je dr. Kuhar napisal kot razpravo za univerzo v Cambridgu 1.1949.

Predgovor knjigi je napisal dr. Janez Arnež, ekonomist in politični izvedenec, ki je diplomiral v ZDA. Poznamo ga že kot avtorja knjige "Slovenia in European Affairs", ki sem o njej poročala v julijski številki MISLI.

Zgodovina naseljevanja Slovencev v vzhodnih Alpah še vedno ni do konca preiskana. Iz drobcev, ki jih je bilo mogoče zbrati iz davne preteklosti, so razni zgodovinarji razvili različne teorije, bolj ali manj posrečene. Novejša raziskavanja skušajo iz teorij in novih odkritij dognati dejstva. Kuharjeva knjiga je brez dvoma močan doprinos k zaželenim dognanjem.

Slovinci so se naselili v srednji Evropi v takih časih, da je morala njihova politična zgodovina postati vseskozi prepletena s cerkveno. Toda zakaj je moralo biti tako, na splošno tudi šolani Slovenci daandanes le malo vemo — ali se nismo o tem nikoli temeljito poučili, ali smo pozabili? V spominu nam zvene neka krajevna in osebna imena iz tistih časov: Gospa Sveta, Salzburg, Oglej, Blatograd — Tasilo, Kocelj, Rastislav, Pribina, brata Ciril in Metod — in še kaj takega, povezati v zgodovinski okvir in potek jih ne znamo. Prav to naredi za nas Kuharjeva knjiga in prav zaradi naše nevednosti bi morali z veliko hvaležnostjo in vsem navdušenjem pozdraviti in brati to knjigo.

Naj nihče ne misli, da je zgodnja zgodovina Slovencev nezanimiva prav zato, ker ve toliko po-

vedati o njihovem počasnem — dostikrat prisiljenem — sprejemanju krščanstva. Nasprotno! Nad vse zanimivo je slediti zgodovinskimi dogodki, ki so naravnavali zgodovinski razvoj našega naroda v 6. in naslednjih stoletjih pod vplivom versko-kulturnih poseganj v ozemlje naših prednikov iz treh središč:

Iz Salzburga, odkoder so mogočni nemški škofje pošiljali svoje misijonarje oznanjevat Kristusa, pa na žalost obenem kolonizirat in ponemčevat slovenske pokrajine. Delovali so z veliko vnamo, menda pa bolj za drugi kot za prvi cilj;

Iz Ogleja, ki je spreobračal Slovence pod Dravo, ni pa imel kolonialnih teženj. Delal je, se zdi, z manjšo vnamo, uspehi so bili počasni, toda trajni;

Iz Panonije, kjer sta Kocelj in Metod z veliko vnamo širila krščanstvo na vse strani, obenem pa imela v načrtu močno slovensko politično organizacijo — samostojno slovensko državo, ki naj bi s papeževim blagoslovom delala most med Vzhodom in Zahodom in držala med njima potrebno ravnotežje. Ta vpliv je bil vsaj za nekaj časa tako močan, da je slovenski jezik postal "cerkveni" jezik in je imel v liturgiji tako veljavo kot latinščina ali grščina. In prav okolnost, da naši predniki kljub začetnemu odporu niso trdovratno odklanjali krščanstva, je privedla do tega, da je jezik naših prednikov prišel tako zgodaj med književne jezike, bolj zgodaj kot bi bil sicer — če sploh.

Žal, da nemški zahod tega razvoja ni mirno gledal in je storil vse za njegov propad. Dvakrat žal, da je dobil malo kasneje krepkega zaveznika pri tem razdiralnem delu v divjih Madžarih, ki so prihrumeli v slovensko ozemlje in uničevali vse, do česar so prišli.

Da, velezanimivo je čitati zgodovino naših prednikov v tistih zgodnjih stoletjih in zlepa bi nam je ne mogel kdo tako krasno tolmačiti, kot se je posrečilo dr. Kuharju. S svojo izvrstno knjigo je odprl objektivne poglede v našo zgodovino anglosaškemu svetu in prav tako nam, če le obvladamo toliko angleščine, da vemo, kaj beremo. Če imamo količkaj čuta za svojo preteklost, mora knjige kmalu zmanjkati na trgu že samo z nakupovanjem po nas Slovincih.

(Knjigo je dobiti pri MISLIH in stane £ 1-10-0.)

Okoli Bilčovsa na Koroškem imajo za božič sneg... pa kakšen!

IZ MATIČNIH KNJIG, N.S.W.

Poroke

V **Ashfieldu** v cerkvi sv. Vinka sta si 28. okt. dala obljubo večne zvestobe dva slovenska para. Viktor Skala iz Semiča si je izvolil za zakonsko ženo Terezijo Pašič, ki je tudi iz Semiča, njegov brat Ignac Skala pa Zinko Tolas, doma iz Radovice. Obe nevesti sta kratko poprej dospeli iz Slovenije k svojima ženinoma.

V **Sydneyu**, cerkev sv. Patricka, sta 29. okt. stopila pred poročni oltar Henrik Ciril Kambič iz Prapoč pri Semiču in Marija Vrtelj iz Podgraj pri Ilirski Bistrici.

V **Paddingtonu** sta si podelila zakrament sv. zakona dne 19. novembra Vinko Matanič iz Cresa in Rada Bubnič iz župnije Pregarje v Slovenskem Primorju.

Bog blagoslovi novoporečence z vso srečo zemlje in neba!

Krsti

Iz Canterbury sta poslala h krstu v Paddington drugorojenko Milan Kropej in Ljudmila, r. Koncut dne 5. novembra. Ime je dobila Silva Suzana in bo delala družbo sestrici Nadi. Botrovala sta Stojan in Brigita Radišič.

Iz Petershama v nedeljo 20. nov. istotako v Paddington svojo prvorojenko Franc Izanc in Marija r. Skvarča, ki sta ji dala ime Neva Marjetica. Botrovala sta Jože Cetin in Zalika Grmek.

Iz Petershama je prišel teden pozneje še drugi krst: Tone Konda in Anica r. Redek sta dobila hčerkico, Martinček pa sestrico. Boter in botrica, Jože in Jelka Konda, sta jo prinesla v Paddington h krstnemu kamnu in tam je dobila ime Marija Terezija.

Vsem trem punčkom in njihovim staršem zvrhan koš najlepših voščil!

TONČEK IZ POTOKA

Povest

Spisal p. Bazilij, ilustriral Fr. Gorše

SMRT NA VRATA POTRKLJA: LJUBI TONČEK, SI DOMA?

DOPOLDNE SO STIŠKI ŠOLARJI ČAKALI na veroučno uro. Vendar se gospod katehet ni hotel zlepa prikazati pred razredom. Je bil pač učitelj verouka sam župnik Primož Ribnikar in so ga verjetno zadržali nujni dušnopastirski opravki.

Da otroci medtem niso mirovali, je razumljivo. Toliko časa so kričali po samostanskem hodniku, da jih je oni sitni in brkati davkar nagnal.

"Že dvakrat sem se spravil k računu, pa ga ne morem in ne morem sešteti. Ne boste izginili izpred davkarije, kričači!..." se je drl na pragu.

Na prosto jih ni mogel spraviti. Rajši so se pognali izpred vrat v urade na zadnji konec hodnika in tam nadaljevali svoje glasne igre.

"Pojdimo se lovit!" je predlagal Pintarčkov Tonček.

"Naka! Skrivalnice," mu je ugovarjal Srakarjev Tine.

Gotovo bi se razdelili v dva tabora — kakor navadno — in si skočil v lase, da ni tisti trenutek zavpil Sajatov Jože z Ivančne gorice: "Jaz sem razbojnik, vi pa biriči! Le dajte me, reve!"

Dečki so se spogledali. Kaj ga ne bi ujeli, saj je hodnik na koncu vendar zaprt — torej ne more nikamor. Vsak izmed njih je bil pripravljen staviti glavo, da njihove skupine ne bo prebil. Zato so vsi skupaj čakali in gledali za Jožetom, ki je stekel do konca.

Tam v kotu ob steni je stala stara spovednica. Bog si ga vedi, kdaj je poslednji skesani grešnik klečal v njej. Najbrž so jo prenesli sem po izgonu belih menihov. Ali pa so jo že ti mnogo prej spravili v kot na hodnik, kjer naj nerabna konča svojo nalogo...

Tako ali tako, spovednica je stala na koncu hodnika. Krasno, staro rezljano delo, a že vse luknjičavo od požrešnih črvov. Prah se je debelo nabiral na njej in pajki so v njenih kotih nemoteno predli mreže ter lovili seamne muhe v svoje zanke.

Semkaj se je spravil Sajatov Jože. Dober plezalec je bil, saj je tistikrat, ko so se šli za stavo,

prvi pripelzal na lipo za samostanskim obzidjem. Tudi zdaj je bil hitro na vegasti spovednici. Prijel se je za rezljane nastavke ob strani, poiskal z nogu linico v steni ter si pomagal navzgor. Trhli okras zgornjega roba mu je ostal v roki in deček ga je zagnal proti gruči sošolcev. To je menda veljalo za vojno napoved, kajti sošolci so divje zakričali ter pritislili za njim.

"Ne bo nam ušel, ko nima kam," je kričal tudi Tonček in skočil za ostalimi, dasi je bil najmanjši.

A prišli so prepozno, kajti Jože je bil že na spovednici. Dolgi Pavle, ki je prvi pritekkel do sošolca, ga je zagrabil za peto. A dobil je tako po glavi, da je skoraj prenehal z napadom.

Jože je zmagoslavno stal na spovednici in se smejal! "Le eden naj se mi približa, pa bo dobil po buči, kot jo je Pavle..." je kričal, da je šlo skozi ušesa.

"Čakaj, čakaj, poderemo te, da boš z vsem skupaj odletel na tla," se je drl Miha.

Vsa skupina razgretih glav — in med stiškiimi šolarji so bili nekateri že celi hlapci — se je spravila okrog "trdnjave", ki je bila precej težka, toda od starosti vegasta: spodaj z zadnjim robom tik zidu, zgoraj za celo ped nagnjena, dasi je bila njena prednja stran podložena. Pošteno so jo zamajale deške roke.

"Doli, takoj doli, ali pa te prekučemo!" je vpil Tonček in se z ramo upiral ob stranico. Ko bi bili vsi taki komarji, bi se Jože gotovo smejal. Vendar mu je postalo zaradi drugih galjotov skoraj žal, da je zlezal sem gori in tako sam skočil v past. Navsezadnje ga bodo zares prisilili v predajo...

Poleg tega je zopet pristopil dolgi Pavle. Hotel je razbojniku poplačati brco v glavo. Znova je skušal seči po njegovi nogi. Istočasno je tudi z druge strani napadalo nekaj dečkov. Tako je moral Jože skakati z desne na levo in z leve na desno, če se je hotel ubraniti. Spovednica pa se je s tem še bolj zamajala...

Resk!... je končno pod Jožetovimi nogami prasnila črviva deska in zgrmela na gospodov sedež, da se je prah visoko zakadil. Fant je zakrtil z rokami, klecnil za desko v odprtino, a se zadnji trenutek ujel za steno in zastavil nogo na rob.

V istem trenutku se je spovednica nagnila. Podlogo njene prednje strani — brez nje bi stala še bolj od zidu — je sunek spodmaknil. Deške roke pa zagnane teže niso mogle več zadržati.

"Proč, proč!..." je zavpil dolgi Pavle in prvi odskočil. Tudi ostali so skočili od podirajoče se spovednice. Le Klančarjev Lojzek, ki je napadal v sredi, ni utegnil pravočasno odnesti peta. Jože je skočil preko njegove glave in telebnil po hodniku, Lojzka pa je med presunljivim krikom pokrila lesena teža. Visoko pod oboke se je zaprašila trhlina...

Tudi iz deških grl se je med hreščanjem podirajoče se spovednice izvil krik groze. Nato je vse utihnilo. Bilo je spet kakor nekoč, ko so se po hodniku premikale resne meniške postave...

Pritekla so dekleta in prestrašeno strmela v razvaline, izpod katerih je gledala krčevito stisnjena Lojzova roka. Tako so buljili vsi, dokler ni zavpil Pavel, ki je prvi prišel k sebi: "Kaj zijamo? Pomagajte!..."

Takoj so se spravili na delo. Pa je šlo teže kot na tla. Že so dvignili spovednico za ped visoko, a so jo zopet spustili na nesrečnega sošolca, ki je nemo ležal pod njo. Težko bi kaj napravili, da ni prihitel tisti trenutek po hodniku gospod katehet.

"Hoj, otroci, brž semkaj! Bi morali že zdavnaj začeti z veroukom," se je smejal od daleč in mahal s klobukom. Nato je opazil, da nekaj ni v redu. Takoj je bil pri skupini.

"Križ božji! Kaj je vendar?"

"Lojz..." je povedala ena izmed deklic.

Nato so vsi skupaj prijeli za trhle rezljane robove, dvignili spovednico na njeno staro mesto in jo podložili. Lojzek je negibno obležal na tleh. Kravv madež ob njegovih ustih na podu ni bil ravno velik, vendar so vsi med pritajenim vzklikom prestrašeno zrlji vanj. In ta pogled široko razprtih Lojzkovih oči... Moj Bog, kdo ga bo še kdaj pozabil!...

Gospod Primož je pokleknil k dečku in ga pregledal.

"Prsni koš mu je stisnilo. Tudi je moral z glavo s silo zadeti ob tla... Nesrečni Lojzek!"

Poslušal je, če še diha. Vsi sošolci so zadrževali sapo, da ki gospod vendarle ne preslišal Lojzkove. Toda katehetov obraz je bil na moč resen.

Gospod Primož je segel z roko do Lojzkove glave in mu zatisnil razprte oči. Blagoslovil ga je ter pokrival na čelo, usta in prsi...

"Molimo!"

Pretrgano so zmolili očenaš, nato so Lojzka odnesli. Hodnik je objel skrivnosten mir, le muhe so pribrenčale od okna in sedle ob krvavi sledi na kamenitem tlaku...

★

Tonček je po žalostnem dogodku pustil skupino sošolcev. Sam ni vedel, kdaj se je znašel pod lipo za samostanskim obzidjem. Legel je na hrbet v travo in gledal v zelene veje.

Sem gori je tistikrat plezal tudi Klančarjev Lojz. Danes. pa... "Prsi mu je stisnilo," je dejal gospod katehet.

Pred očmi mu je zaplesala rdeča lisa na kamenitih tleh. In znova se je spomnil široko razprtih, grozo vzbujajočih oči... O Bog, o Bog!...

Kaj, ko bi se trhla spovednica prevrnila nanj in bi njega pritisnila na prsi? Potem bi gospod župnik njega blagoslovil in prekrizal. Na hodniku bi ostala Tončkova kri in njega bi odnesli iz samostana...

"Prsi mu je stisnilo..." Zdraj in vesel — ne nadoma pa hreščanje spovednice, krik in — konec! Do mrtvega ali samo ob zdravje? Kdo ve!

Morda Lojzek le ni čisto mrtev? Saj gospod ne blagoslavlja samo mrtvih. In mati tudi vedno križajo otroke, čeprav so živi.

Toda Lojzove razprte oči... In njegov nemi, blede obraz. Pa luža krvi na tleh...

Tonček si je zakril obraz z dlanmi in prenehaj misliti. Kar v trenutku se je zgubil nekam daleč, daleč. — — —

"Cingel, cingel, cingel..." ga je prebudilo. Prislunil je.

Navček...

Iz lin stiške cerkve je jokal mrliški zvonček, kot bi mu vsak potegljaj z vrvjo zadal bolečino. Njegov glas je bil pretrgan in otožno zategel. Kakor bi mu bilo za vsak zvok žal, da ga je dal od sebe.

Tonček je takoj uganil, da zveni Klančarjevemu Lojzku. Umril je, umrl... Oooo!... Pa še zбоgom ni mogel reči nikomur! Samo padlo je nanj, zahreščalo in — konec!

Znova si je zakril obraz z rokami. In zdelo se mu je, kot bi smrt prišla ponj, ne po Lojzka. Prav razločno je čul lastni krik in začutil težo spovednice na sebi. Po grlu se mu je dvignila rdeča kri...

Pred Tončkovimi očmi je vstalo vse njegovo življenje. Pa kakšno! Največji grešnik na svetu nima toliko nad sabo... Ah, prav gotovo je zanj pripravljeno mesto na dnu pekla!

Slika za sliko je hitela pred njim. Prišla je stara beračica Poharica. "Zakaj si me oponašal?" mu je grozila s palico. Stari župnik Hudovernik ga je terjal za krajcarje, ki jih je Tonček dobival pri drugem poljubu roke. "Cel kup si jih prigoljufal. Glej, da mi jih vrneš, sicer..." je nadušljivo pohrkaval. In prišel je učitelj Kovač ter ga resno pogledal izpod čela. Saj je vedel da je bilo o udarcu s palico in krvi na glavi vse narejeno. "Lagal si mi, da veš!" — In še in še! Celo oče, ki je bil z njim vedno tako dober, mu je očital oni vrček piva, mati pa razbito steklenico. Neža ga je oštevala za vsak potegljaj njene kite, sošolec Pavle mu je oponesel prigoljufane frnike...

Vsaka malenkost je dobila grozno obliko in velikost. Kar je Tončkova brezskrbnost že zdavnaj pozabila, je prišlo danes iz groba pozabe kakor svetopisemski Lazar. Iz vseh strani je kričalo nanj...

Da, da! Ko bi bil danes on na Lojzovem mestu, bi se že cvrl v peklju za svoje hudobije. —

Nič več ni mogel vzdržati. Skočil je pokonci in stekel za obzidjem, kot bi ga gonil sam peklenšček. Naravnost v cerkev jo je ubral in se zgrudil koj pri kamnu z blagoslovljeno vodo. Sam je bil v hramu božjem, čisto sam. In tako tiho je bilo vse okrog njega. Toda, naj pogleda v obraz stiške žalostne Matere božje? Ah, saj ga bo raztegnila v resne gube in obrnila oči od grešnika...

Tonček je bil ves obupan. Končno je vendar le plašno pogledal v veliki oltar. Kot cestinar v svetem pismu, ki se je bil na prsi in ponižno prosil: "Gospod, bodi milostljiv meni grešniku!" — Toda ta je menda ogoljufal — vsaj Tonček si je tako predstavljal — samo nekaj starih žensk, ki so nesle za semanji dan naprodaj maslo in jajca ali kaj podobnega... Od moških bi se mu težko kateri pustil potegniti za cestnino. On, grešnik Tonček, pa ima nad seboj celo goro hudobij...

Toda Marijin žalostni obraz je bil miren in lep kot vedno. Le Tončku se je zdelo, da so njene oči še bolj tožne kot navadno in je danes v njih še več materinske miline.

"Zdaj bom priden, prav gotovo bom", je ske-sano zatrjeval deček. Morda je prvič v življenju nekaj obljubljal in pri tem tudi sebi verjel...

Ko je potoški Tonček stopil iz cerkve, je skoraj butnil v gospoda Primoža, ki je z odprtim brevirjem v rokah prišel izza vogala. Gotovo je molil za rajnega Lojzka. Drugikrat bi ga učenček samo ponižno pozdravil in pohitel mimo, da ga gospod ne bi kaj preveč vprašal. A danes je izustil svoj "Hvaljen bodi Jezus Kristus!" obstal in nerodno mencial na mestu.

"Na vekomaj, amen!" je odzdravil gospod župnik, zaprl brevir in pogledal izpod očal. "Ah, ti si, Pintarčkov Tonček! In v cerkvi si bil. Si molil za Lojzka, kajne?"

"Naka," je takoj odkimal mali grešnik, česar ne bi storil nikdar doslej. Sicer bi pa najbrž vsak otrok pritrtil, če gospod že vpraša tako, da skoraj ne moreš reči ne. V tem so si prav vsi kratkohačniki enaki.

"Ne?" se je odkritemu odgovoru začudil gospod Primož in nadaljeval: "Vidiš, Lojzka ni več. Lahko hvališ Boga, da se ni zvrnilo nate."

Tonček je zardel kot rak in povetil oči. Pa menda res beró z obraza, da takemu nepridipravu ne bi bilo dobro umreti. — S prsti je nerodno nategoval naramnice svojih širokih hlač in z boso nogo brcal v pesek na poti. Končno je skozi solze pogledal katehetov dobrodušni obraz in spravil iz sebe: "Ah, gospod... Pa saj veste, gotovo že veste... Jaz sem — jaz sem... tak hudobnež..."

"Oho!" se je zasmejal gospod Primož. "Kaj pa si storil takega?"

ŠKOFJE JUGOSLAVIJE PIŠEJO O PLESU

V svojem pastirskem pismu, ki so ga duhovniki brali s prižnic vseh cerkvá, so škofje Jugoslavije med drugim spregovorili tudi o plesu. Ne obsojajo vsakega plesa, resno pa svare pred plesi, kot so se očitvidno razpasli pod današnjim režimom tam. Prav je, da tudi bralci in bralke MISLI preberete te odstavke.

Vprašanje plesa in plesnih zabav tudi nekaterim med nami v Avstraliji povzroča težave. Kako to, da tu plešejo celó v cerkvenih dvorinah, kako to, da zoper plese društev naši duhovniki nič ne rečejo, celó oglašajo jih...?

Odgovor na to in táko je v odstavku škofovskega pisma, ki ki je tu spodaj z debelimi črkami tiskan. Kolikor poznamo plesne zabave naših društev in moremo presoditi njihove plese, bi si upali reči: Zoper take plese bi tudi škofje Jugoslavije ne imeli nič. Kdor pa vidi na teh plesih kaj več, kot moremo videti mi, kdor čuti, da so ti plesi s kakšnega vidika neprimerni ali celo nevarni, naj pove svoje. Če pa noče s tem v javnost, naj pač potegne drugačen zaključek: Naj ne prihaja na plesne zabave! In še druge naj od osebe do osebe pred njimi svári. — Ur.

ŠKOFJE PIŠEJO:

28. Nedvomno je ples ena največjih nevarnosti za čisto življenje in ena največjih grešnih priložnosti.

Katoliška Cerkev ne obsoja vsakega plesa samega na sebi. V plesu se utegne izražati vsa lepota gibanja in mladostnega veselja. Toda prav tako gotovo je, da plesi — naj se že imenujejo kakor koli — zelo pogosto razdražijo in razvnamejo nizke strasti, da plesalci postanejo igrača greha. Nekateri plesi vodijo v to že s samimi svojimi gibi, ki so izraz telesne pohote; drugi vodijo do tega po načinu, kako jih posamezni plesalci izvajajo. Kdor le malo pozna, zlasti moderne plese, ne more tega tajiti. Mnogi pa tudi plešejo prav s tem namenom, da v sebi taka razpoloženja zbudijo. To kaže

vsakdanja skušnjava. Mar ni po nekaterih mestih videti plese celó v kopalnih oblekah?

29. Okoliščine, v kakršnih ljudje plešejo, pa še posebej vlečejo v greh; pleše se največkrat ponoči, brez nadzorstva staršev, v zadušnem zraku, pod vplivom alkohola in v bolj ali manj nesposodni obleki. Stisnjeni na ozek prostor se plesalci zaletavajo drug v drugega in včasih nesposodno dotikajo; segret zrak, potna telesa in vpliv alkohola močno slabijo odporno moč volje. V takih razmerah zelo lahko pride do greha v željah, mislih, šepetanju in dotikanju; prav posebno pa je nevarno, kadar plesni pari osamljeni odidejo v noč.

Zato ni pretirano rekel papež Benedikt XV.: "Ne moreš ga najti primernejšega sredstva, da zamoriš vsak sram". Kdor je kdaj stal pri izhodu plesne dvorane in opazoval vedenje mladine, ki prihaja od plesa, in poslušal njene razgovore, mu ne bo treba dokazov za to, kako porazno deluje ples na dušo mladine.

30. Kdo bi utegnil reči, da so to pretirane iz zastarele trditve, da take trditve izhajajo iz nepoznanja mladine in njenih potreb. — Tem odgovorjamo: Roko na srce! Povejte po pravici: ali ste s plesa odšli boljši? Ali ste tam našli moči za obvladovanje življenjskih težav in voljo za boljše izvrševanje svojih dolžnosti? Mar ni nasprotno plesna dvorana pustila umazanih sledov v vaši duši? Če ste verni in odkriti sami pred seboj, boste priznali, da tam izgubljate smisel za duhovno življenje, za molitev, za prejemanje sv. zakramentov, da slabi vaš odpor zoper nečiste skušnjave, da gine navdušenje za vzore.

Razumljivo je torej, da plesati največkrat pomeni grešiti ali biti vsaj v bližnji priložnosti za greh. Zato taki, ki zavestno hodijo v take grešne priložnosti, pa tudi starši, ki jih dovoljujejo, pa bi se po opominu ne nehali tega ogibati, pri spovedi ne morejo dobiti odveze.

31. **Katere plese torej sme plesati naša mladina?** — Samo tiste, pri katerih se ne žali spodobnost, pri katerih ni treba, da zaliva dekliško lice rdečica sramu, in ki ne vzbujajo v mladeniču nečistih želj. Tiste plese, pri katerih mladenič stopi k dekletu, ne da bi žalil njeno sramežljivost in krščanski ponos.

32. Starši pazite na svoje otroke! Ne puščajte jih da sami ponoči postopajo po skritih potih v družbi slabega mladeniča ali dekleta. Mar boste vi, ki zvečer skrbno zapirate hišna vrata in skrbite, da tudi le piščice ne ostane prepuščeno nóči, prepuščali nóči brez nadzorstva svojega sina ali hčer?

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne

BOŽIČNI SPORED ZA NSW. in QLD.

HAMILTON-NEW CASTLE: Na tretjo adventno nedeljo, 11 dec., bo g. dr. Mikula opravil službo božjo za rojake v Hamiltonu ob navadni uri.

LEICHHARDT, cerkev sv. Jožefa, v nedeljo 18. dec. (4. adventna) služba božja ob 10. Pred mašo (od 9 naprej) spovedovanje za božič.

Cerkev je v kotu Parramatta Rd. in Norton St. kjer se križata Thornley in Roseby ulici, le nekaj minut od Parramatta Rd., je lahko najti.

S Y D N E Y, cerkev sv. Patricka na Grosvenor ulici. Polnočnica na sveto noč točno ob 12. Pred njo od 10. naprej spovedovanje.

Spovedovanje tudi v soboto dopoldne 24. dec.) v isti cerkvi od 10. do 11. Ne odlašajte vsi do polnočnice!

Spovedovanje tudi v Paddingtonu, St. Francis cerkev, v soboto zvečer od 6. do 7. Slovenski napis na spovednici!

VILLAWOOD, cerkev za toboriščem: Slovenska služba božja na božični dan ob 10. dop. Pred mašo spovedovanje za božič od 9:30 naprej.

BLACKTOWN: slovenska služba božja na Novo leto (prva nedelja v januarju) ob 11. uri. Pred mašo spovedovanje.

VILLAWOOD: slovenska služba božja na Novo leto enako kot na božični dan.

B R I S B A N E, Qld: Za božič bo spet pri vas g. dr. Mikula in se bo vse vršilo, če Bog da, kakor preteklo leto.

POGUM IN TOLAŽBA IZ JASLIC

Dr. I. Mikula

GRENAK IN MRAČEN JE BIL PRVI SVETI VEČER v zgodovini sveta. Že mesece je Marija pripravljala vse potrebno za prihod Obljubljenega in sv. Jožef je imel iztesano zibelko. Srci obeh sta prekipevali v pričakovanju in nadi skorajšnje družinske sreče. Toda prav nekaj tednov, preden se je dopolnil čas, že božja previdnost vrgla najsvetejši in najzvestejši osebi iz tople domačnosti na brezsrčno daljno pot, v negostoljubno tujino, v mrzlo revščino razpadajoče tuje štalice...

Težak je bil tisti prvi advent za Marijo in Jožefa. Težak je tudi letošnji — in vsako leto je tak za tega ali onega — za vse, ki sta njihov delež bridkost in trpljenje, telesno ali duševno. Vsa božična voščila imajo prizvok žalosti, že naprej vedo, da bo vse njihovo božičevanje imelo priokus grenkega keliha.

Bratje in sestre, ki morda s takimi mislimi gledate na bližajoči se letošnji božič, spomnite se Marije in Jožefa v grenkosti in preizkušnji onega prvega svetega večera! V družbi z njima vam bodo zasijale svetonočne zvezde v drugačni svetlobi.

Ob rojstvu božjega Sina se radujeta božja Mati in izvoljeni Rednik, pozabljene so muke poto-

vanja in zapostavljanja. Preprosti pastirji se zbirajo pred Detetom in delijo z njima radostno veselje. Skozi mestne dvorane v velikem razkošnem in brezbriznem svetu vre šumna zabava, brazkrajno veseljačenje. Toda počasi se je deroča povodenj nošenja in uživanja le ustavila in druga za drugo so ugasnile luči po mestnih dvoranih. Brleča lučka betlehemske štalice pa nikoli več ne ugasne, gori trajno kot večna luč pred našimi tabernakli in kot luč prave vere v naših srcih. Ob tej lučki se spremeni najburnejša brezvezdna noč v skrivnostno sveto noč.

Kadar tudi nas zagrne temna noč žalosti in trpljenja, ne pozablajmo: Božji Sin je bil nebojgljeno preganjano Dete, na svojih ramenih pa je nosil svetle znake svoje vsemogočnosti in vesoljnega vladarstva. Že v betlehemske plemenice, ko so

angeli v njegovem imenu oznanjali svetu 'veliko veselje', bi bil z vso pravico izrekel one velike besede, ki so 30 let pozneje privrele iz njegovih svetih ust: "Pridite k meni vsi, ki trpite in ste obteneženi... jaz sem premagal svet."

Mariji in Jožefu veliko veselje svetega večera ni izbrisalo bridkosti za nadaljnje življenje. Nasprotno, križi in težave so se šele začele. Kljub temu je pa ostalo v srcih tudi božično veselje nepretrgano iz dneva v dan — božje Dete je bilo z njima! Prav tako nam, čeprav morda zemeljsko trpljenje teži na naših ramah, ne bo ugasnila božična radost z zadnjo ugašajočo lučko na božičnem drevesu, ker se zavedamo: Božje Dete je prišlo ne le za eno noč, ne le za nekaj dni — z nami ostaja do konca in njegova bližina nam napravlja iz vsakega dne v letu — SVETI DAN!

TEMELJ KRŠČANSKEMU OPTIMIZMU

Dr. Alojzij Odar v Duh. življenju

VERA V BOŽJO PREVIDNOST je trden temelj krščanskemu optimizmu.

"On, ki te je ustvaril, tudi ve, kaj naj stori s teboj", pravi sv. Avguštin.

"Bodočnost je v Stvarnikovih rokah — in to so dobre roke, zato je papež glede bodočnosti optimist, ne pesimist", je rekel veliki papež Pij XI.

Mirno glejmo v prihodnost. Za kristjana ne more biti nobenega presenečenja.

"Stisko boste imeli v svetu", nam je napovedal Kristus. "Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene sovražil prej ko vas. To sem vam povedal, da se ne pohujšate."

V Razodetju sv. Jaaneza gledamo strahotne slike o preganjanju Cerkve, pa tudi o končni veličastni zmagi dobrega nad zlom. Vemo, da bo ob koncu strašna stiska, ko se bo podiralo vesoljstvo in bo prihajal Stvarnik k poslednji sodbi. Toda potem bo večna sreča. Popolna zmaga nad zlom. Božja previdnost bo slavila svoje zmagoslavje.

"Amen! Pridi, gospod Jezus", je odgovoril sv. Janez ob koncu Razodetja v našem imenu na napovedi o trpljenju in zmagi.

Ne zdvajamo! Čemu bi se bali? V božjih rokah smo. Poslednja sodba bo jasno odgovorila na vsa zamotana vprašanja o prepletanju dobrega in slabega v svetu.

Rimski katekizem uči:

Misli, December, 1960.

"Sreča in sesreča zadevata često dobre in hudobne brez razlike. Včasih se celo sveti možje iz človeške slabosti pritožujejo nad božjo previdnostjo, ko vidijo, da imajo hudobneži moč in čast. Kdor je v nevarnosti, da se mu vera v božjo previdnost in pravičnost omaje, tega bo nauk o prihodnji sodbi utrdil in obvaroval."

Očistiti moramo svoj pojem o Bogu, sprejeti vse verske resnice, ki nas jih uči sv. Cerkev, pravilno jih vezati med sabo, priznati brezdna skrivnosti, med njimi tudi "skrivnost hudobije", kot pravi sv. Pavel v svojem pismu Solunčanom. Obstoj hudobije na svetu je posledica nam naravnost neumljivo velikega spoštovanja, ki ga ima Bog do človekove svobodne volje.

Tako ravnajmo, pa bomo mogli videti božjo previdnost v svetu in tudi v lastnem življenju.

BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ

in

SREČNO NOVO LETO 1961

želijo vsem rojakom slovenski duhovniki

dr. Ivan Mikula

P. Bernard Ambrožič

P. Bazilij Valentin

OD POLNOČI DO TREH

v egiptovskem Kairu

G. Vinko Zaletel opisuje v koroškem "Našem tedniku" svoje potovanje po Egiptu v letošnji pomladi. Objavljamo tu opis nočnih prizorov, ki jih je videl v Kairu. Ob takem branju se človeku odkrivajo vzroki, zakaj je na svetu še vedno toliko bede in revščine. Dobro je tako branje tudi za vzbujanje "socialnega čuta" v nas samih... Ur.

NAROČENO NAM JE BILO, da se moramo ob treh ponoči zbrati potniki na potniškem uradu letalske družbe "Sabena". Ker ponoči ne morem iz samostana, sem se že pred polnočjo odpravil s taksijem tja in tam pustil prtljago.

Kaj naj počnem do treh? Ah, sprehajati se grem po nočnem Kairu. Saj tisti zadnji dan sem se itak nasedel, ko sem se 430 km prevozil z vlakom. Čez dan je bilo silno vroče, sedaj ponoči pa je prav prijetno.

Opolnoči je še živahno, male trgovine so še odprte in po cesti prodajajo potujoči trgovci jedi in pijače. Tudi obrtniki še delajo. V neki mehanični delavnici sem videl dva otroka, sodil bi, da imata 9 let, ki sta montirala velike gume. Prav nič otroškega ni bilo na obrazu, saj že opravljata delo odraslih. Toda delati morata ves dan in ponoči do ene, v teh letih! Kdaj se bosta spočila? Ne vem, ali morata drugi dan v šolo ali ne. Tudi ne vem, koliko dobita plače. Morda za kos kruha. Če bi pri nas kak odrasli delal pri obrtniku nekaj minut čez, je mojster lahko že kaznovan.

Kaj pa je tamle na sredi ceste na otoku, kjer vozijo tramvaji? Neki star Arabec je pripeljal z vozičkom odpadke iz živilskega trga, večinoma tiste, z gledalo je kot bi bilo od koruze. Trije otroci in starosti 6 do 10 let brskajo po kupu, vse preiščejo in nekaj le dobe za v usta. Bile so malenkosti, sam ne vem, kaj bi bilo tam užitnega, toda gledal sem jih, s kakim apetitom so žvečeli. Imeli so vsi arabsko obleko, ki zglada kot naša nočna srajca, ki sega prav do tal, toda strašno umazana in raztrgana. Potem se zleknejo po tleh, sredi ceste na asfaltu in skušajo zaspati. Na golih tleh, brez vsega, za blazino jim je lastna roka, tenka, koščena. Ob pol dveh ponoči. Imajo sploh starše, imajo sploh kak dom?

Nekaj drobiža imam še, naj ga zapravim. Kupim še nekaj banan, ker se mi smili otrok, ki jih prodaja ob dveh ponoči. Ko sem otroku plačal, je prišel zraven oče in vzel denar. Otrok me je poprosil še za bakšiš. Temu sem rad dal. Kako naj od teh ubogih poceni banan živi morda vsa družina?

Stopim še v kavarno, da popijem "Cocacolo" in malo posedim. Promet je še velik, naročajo vačinoma "Coca-colo" ali oranžado. Alkohola ne. V kavarni prodajajo tudi jedila, toda nisem mogel ugotoviti, kaj pravzaprav, takih jedil mi ne poznamo. Na neko pečeno testo je prodajalec nalagal tri vrste mrzle prikuhe, majoneze in nato še poškopril z neko začimbo. Hitro je delal, zavijal v papir, pa so sproti pokupili. Tudi to ponoči.

Potem grem zopet naprej. Po cestah je že mirneje. Ob cesti pred hišo je trgovina s sadjem. Plinska luč osvetljuje sadje. Toda nihče ne prodaja, ampak mož, žena in otrok spijo ob svoji trgovini na tleh. Na golem pločniku. Najbrže imajo v kakem predmestju svojo "hišo". Če naj tisto majhno luknjo tako imenujem, toda ta je morda daleč in ponoči se tudi nekaj prodaja. Še več Arabcev sem videl spati na cestah ali v parkih: usede se ob zid, glavo nasloni na roko in prespi nekaj ur. Kaj pa, če je dež? Takrat morajo že pod kako streho. Ampak dež je v Kairu velika redkost. Na leto je v Kairu le kakih 10 deževnih dni, in še to navadno le ob času poplave Nila. V spodnjem Egiptu v Nilovi Delti ga je več, v Gornjem Egiptu je pa že velik dogodek, če enkrat na leto dežuje. O oazi El Charga je n. pr. v desetih letih le enkrat nekaj minut deževalo. Tam torej lahko vsi Arabci skozi vse leto zunaj spijo.

Proti tretji uri zjutraj sem šel še enkrat pogledat, kaj je s tistimi otroki. Kar ni mi šlo v glavo, da bi vso noč prespali sredi ceste. Pa so spali, sladko ali grenko, ne vem. Saj dolgo ne bodo mogli, zjutraj bo kmalu hrup in tramvaji bodo tam vozili. Ko bi mogel enkrat vse naše otroke pripeljati semkaj, da bi videli te zapuščene otroke! Mislil sem na bogate "mavžne" naših otrok, koliko denarja zapravijo za čokolado, sladkorčke in "Eis", kako so izbirčni pri jedi, kakšne "nobel" obleke in kakšno frizurec imajo že naše male "frajlice"!

Tik ob tej revščini pa sem v teh nočnih urah videl razkošje. Egipt je sploh dežela nasprotij. Na istem "Trgu svobode" — "Midan el Tahrir", kjer sem gledal speče Arabce po tleh, stoji čudoviti hotel "Semiramis" ob Nilu. Spodaj v hotelu v dvoranih je bilo kot v pravljicah iz "Tisoč in ena noč"; bajna razsvetljava v najmodernejšem hotelu, kar sem jih videl. Nisem šel notri, saj za tja sem pravi berač in egiptovskih funtov bi bilo škoda, pa še sedaj, ko je že veliki petek. Le od zunaj sem gledal najelegantnejše limuzine, ki so se ustavljale tik pred vhodom, in kavalirje in dame in "miss" po

najnovejši pariški modi. Notri so Egiptčani in bogati turisti, največ Amerikanci. Tam ni razlike. Ob treh zjutraj še polne dvorane ob jazz-muziki. Koliko tisoč Arabcev bi živelo precej časa od tega, kar se tukaj v eni noči zapravi! Mene je to nasprotje pretreslo, Arabcev pa najbrže nič. Je pač "kismet", Alah hoče tako. Morda je Alahu tako prav, našemu Bogu gotovo ni!

Škoda, da sem imel bliskovni fotoaparatus že v kovčku, sicer bi še več zanimivega slikal. Nekaj nočnih posnetkov imam, da mi boste verjeli. Slike vam bodo več povedale kot moje pisanje.

SLIKE IZ RAZVOJA CERKVE V AVSTRALIJI

Dr. I. Mikula

Zaključna beseda o Fathru Therryju

DUHOVNIK TERRY JE VRŠIL SVOJ APOSTOLAT na trojni način: osebno se je pobrigal za vsakega posameznega konvikta; prosil je za oprostitev, spregled, popravo, olajšavo kazni; boril se je za strog pravni postopek glede dokazov sodbe in kazni.

Ta njegov osebni apostolat je zaslovel po vsej koloniji in mu je prinesel častni naslov: "Prijetelj zločincev." Neutrudno je obiskoval ječe, bolnice, verižne pohode. Nobena pot, žrtev, prošnja mu ni bila pretežka za umirajočega ali na smrt obsojenega. "V imenu božjem in za dušo, ki se poslavlja", je terjal pomoč tudi od drugih. Redno je hodil od celice do celice, poznal slehernega kaznjenca, prejemal nešteta tajna pisma, na mnoga tudi odgovarjal, za vsako prošnjo in željo se je pobrigal. Bil je neutruden prosilec v dobrobit obsojencev. Vznemirjal je oblasti s prosilnimi pismi in vlogami v prid kaznjencev. Večkrat je moral rabelj čakati, da je Therry predložil zadevo nesrečnega obsojenca guvernerju, in v dosti primerih se je vrnil pod vpliv z rešilnim pismom.

Žal je urejeno dušnopastirsko delovanje za celih 10 let Fathru Therryju zkrnilo iz rok, ker ni bil deležen vladne zaščite in podpore. Toda legendarna priljubljenost med hvaležnim ljudstvom ga je ščitila pred uradnim preganjanjem. V Sydneyu je čedalje bolj postal potreben višji cerkveni dostojanstvenik, ki bi užival zaupanje vlade in bil sposoben za cerkveno upravo. Tudi je bilo treba več duhovnikov. L. 1831 in 1832 sta dospela v Sydney duhovnika Dowling in McEneroe, 1833 pa se je izkrcal angleški benediktinec dr. Ullathorne kot

generalni vikar svojega južnoafriškega škofa. Početno organizirano pastirovanje Fr. Therrya in njegovo apostolsko socialno delovanje je bilo končno kronano, ko je leta 1836 Dr. Ullathorne postal prvi avstralski škof in apostolski naslednik.

Ko je katoliška Cerkev v Angliji dosegla priznanje, je prihajalo v kolonijo čedalje več duhovnikov. Therryjevo delo v Sydneyu je bilo dovršeno. Zvala ga je Tasmanija, kamor je odpotoval 1838. V tej kazenski koloniji je ponovil v manjšem obsegu svoj dobro preizkušeni apostolat med konvikti.

Leta 1846 se je Fr. Therry podal na novo župnijo — Melbourne. Tu mu je bilo lažje, ker je bil Melbourne naselbina svobodnjakov, brez trpeče kazenske kolonije konviktov. Z vso vnemo pa se je boril za treznost in zmernost in se zopet izkazal v apostolski ljubezni. Zgodovina priča o prvem melbournskem župniku, da je sedel pred hišo z brevirjem v desnici, levica pa je nenehoma segala v žep in delila neštetim beračem, ki so se zatekali k njemu.

Povišan do časti arhidijakona je Fr. Therry preživel večer življenja v Sydneyu, kjer je "dobojevali dobri boj in tek dokončal" majnika 1864. Njegovi zemeljski ostanki počivajo v kripti katedrale St. Mary's.

Fr. Therry živi v avstralski zgodovini kot duhovnik-pionir, ki je vtrel pot, očistil grmovje in položil temeljni kamen katoliški Cerkvi, zgradil prve hiše božje in ustanovil prve šole, poleg tega započel socialno gibanje. Borec za versko svobodo je zopet vzgal vero in upanje pozabljenega naroda. Tako je sebi in mnogim vero ohranil in pravični Bog mu je pripravil krono zveličanja.

IZ LOVČEVIH ZAPISKOV

Ivan Rudolf

PRVI SRNJAK GOSPODA LIPČETA

BILO JE O BOŽIČNIH PRAZNIKIH kmalu po koncu prve svetovne vojne. Oblasti so lovce vrnile orožje in lovci v vipavskem šentvidu so obnovili svoj klub. Na sveti večer so sedeli zbrani v naši gostilni in sklenili o pogonu pod Nanosom, ki so ga pripravljali za praznik nedolžnih otrok. Predsednik kluba je bil upokojeni nadučitelj. Vsega skupaj je bilo sedem polnopravnih pušk, dva lovska čuvaja in trije gonjači. To je bila šentviška lovska posadka. Sredi načrtovanja, posvetovanja in tudi prepiranja sem prispeval z Dunaja na počitnice in se seveda priključil velevažnim lovskim razgovorom. Z nepreklicnimi sklepi kluba smo odšli k polnočnici.

Med lovsko bratovščino je bilo nekaj posebnosti. Tak je bil na primer gospod Lipče. Pristna vipavska dobričina, usnjar v Podbregu, kjer je imel moderno opremljeno delavnico in lepo urejeno novo hišo. Med prvo svetovno vojno so bili usnjarji zelo cenjeni obrtniki in ta okoliščina je gospoda Lipčeta rešila vojaške suknje. Vojna je utrdila njegovo premoženje. Gospod Lipče je bil navdušen in zlasti pravičen lovski tovariš. Če bi po šentviškem lovišču streljali samo lovci, kakršen je bil gospod Lipče, in če bi ne bilo zanjkarjev, bi bilo po šentviških poljih in rebrih toliko zajcev, kot je kuncov v kaki avstralski naselbini.

Ze pri 97. avstrijskem pešpolku, kjer je gospod Lipče služil cesarja pred prvo svetovno vojno, so ugotovili, da je pešec Filip Šemič obremenjen s hudo strelsko pogreško. Ko je namreč pri streljanju skrivil desni kazalec, je zamižal tudi z desnim in ne samo z levim očesom. Zato so tudi za

nejgovim lovskim grmenjem skakljali zajci živi in zdravi. Druga posebnost je bila njegova tiha ljubezen do pečenih ali ocvrtih piščancev. "Kurji grob" so to ljubezen obrekovali zlobni vaški jeziki. Kurji grob pa je gospod Lipče zalival z Rizlingom, Burgudcem ali pa z Zelenom. In tudi za to domoljubno vipavsko vrlino so mu opravljivci oskrbeli vzdevek: Kikera. "Eno kikerico"! je naročal, ko je vstopal v gostilno.

Prazniki so hitro minili in med njimi ni manjkalo pogovora o prvem pogonu, o srnjadi, vremenu in podobnem.

Ves Nanos je bil pokrit s snegom. Črta Ločnica se je lepila v skoraj ravni črti vse tja do cerkvice sv. Miklavža. Z Nanoškega vrha je komaj zaznavno dihal vetrček, zato pa je zastava oblakov nad sv. Hironimom obetala izdatno burjo. Oče Lenart je s tropom istrskih brakov že pred dobro uro odšel čez Konja proti nanoškim Lipam, prijetnemu letovišču grajščaka Majerja. Od tam jo bo ubral mimo Ture na vzhodno stran. Tam bo tudi izpustil svoj pasji trop. Poprej pa bo še zatrobil na orjaški volovski rog, ki je med prvo svetovno vojno prispel iz daljne Madžarske na slovenska tla in ostal tu kot vojni plen.

Med tem je strelce razvrščal po stojiščih stari divji lovec Janez, ki je že mnogo let služil pri nas za hlapca. S staro prednjačo, ki je več let ležala v senu na našem hlevu in je grmel pod Nanosom že takrat, ko so Radeckijevi bataljoni odhajali skozi šentvid na lombardska lovišča, je Janez s strelci hitel po zatrepkih strminah. Gospod Lipče svojega trebuščka ni rad napenjal po strmih, kamenitih in nevarnih stezah, zlasti tudi še zato ne, ker se je zavedal, da se bo večina hudo obloženega nahrbnika in vsebina obsežne bariglice preselila v teku dneva v okrogli del njegovega zajetnega života. Tako je s svojim močno napetim rdečo pobarvanim nahrbnikom obstal kar pri drči v senci košatega leskovega grma. Stal je na sijajnem razgledišču in ljubljanski gospod Tavčar, ki je moral svojo naduho krotiti na nižjih stojiščih, ga je na dva streljaja imel stalno pred očmi.

Bil sem najmlajši med vso to pisano družbo, zato so mi odkazali stojišče pod samim Nanoškim vrhom, kjer se mi je odpiral veličasten pogled na pogon. To stojišče je bilo posebno pripravna zaseda za lisice: Zato sem bil na stojišču celo uro pred napovedanim pričetkom pogona in radovedno opazoval Janeza, ki je razpostavljajal strelce. V tej svoji vnemi sem pozabil nabasati puško in tako se je stasit lisjak nemoteno sprehodil tik mojega stojišča proti nanoški planoti. Seveda sem lisjaka lovski družini zatajil.

Dobre volje pa mi tudi ta prva smola tega dne ni skvarila. S posebnim ugodjem sem opazoval gospoda Lipčeta, ki je odpiral nahrbtnik in vlačil na sonce debelo pečeno kokoško. Z lovskim nožem jo je rešil obeh beder, ostalo pa porinil nazaj v nahrbtnik. Tudi dvokilogramski hlebec je potegnil ven in odrezal dva krajca. Udobno je položil okroglo sedalo na razgrnjeno pelerino in s slastjo obiral kokošja bedra. Na bariglico pa je po nekaj obilnejših grizljajih tudi po večkrat zatrobental. Gospod Edi Tavčar, star izkušen lovec, je užaljeno majal z glavo nad tem Lipčetovim početjem in godrnjal: "Spet bo Kikera zasmradil z oštarijskimi duhovi ves pogon..."

Tedaj se je oglasil Lenartov rog. Gospod Lipče je zavrgel ostanke beder, zamašil bariglico in vse skupaj porinil v grm. Tudi samega sebe. Na lovsko disciplino pa le ni povsem pozabil. Že kmalu so se oglasili psi. Zgrabili so v živo. Pogon pa Misli, December, 1960.

se je umikal proti zahodu, izven našega pogonskega območja. Psi so gonili srne, to je oznanjalo njihovo svojevrstno znonjenje. Samo za hip sem iz razdalje dobrih dveh kilometrov opazil tri glave srnjadi, ki je drvela v Slatino, kot imenujejo šentvidci obsežni borov nasad. Po svoji stari razvadi ne ravno viteški, je srnjak zapustil družino in se iztihotapil skozi pasjo fronto nazaj proti nanoškemu vrhu. Nobena pasja dlaka ga ni zasledovala. Ves trop je drvel za srno in mladičem, iz Slatine čez Gradišče in med njivo pod Hraščami. Medtem pa se je kapitalni srnjak, ki sem ga opazoval z vrha nanoškega rebra, previdno vlekel skozi brnje in leskovje pod Zatrepom in po goščavi, tik za hrbtom gospoda Tavčarja, po pobočju navzgor. Večkrat se je med skalnimi kotanjami ustavil in prisluhnil oddaljenemu pasjemu laježu. Da bi se povzpел navzgor proti mojemu stojišču, bi moral prekoračiti obsežno drčo in se tako pokazati najmanj dobri polovici lovcev na stojiščih. Streljal pa bi lahko samo gospod Lipče, saj je prav on nadziral drčo. V resnici je gospod Lipče še vedno stal s pripravljeno puško kot prikovan ob leskovem grmu. Ko pa je pasje zvonjenje zamiralo ob bregovih šentviškega Močilnika, je tudi njego-

va napetost popustila. Puško je spustil s kopitom na tla, jo prislonil s cevjo ob leskovo vejo in izvlekel iz žepa kratko pipo in mehur s tobakom. Vse te rekvizite pa je hitro spet stlačil v žep, ko mu je s pestjo požugal gospod Tavčar, ki je bil

jim mora pokoriti lovec, ki je podrl prvega srnjaka v življenju.

Čez dobre pol ure so bili na Zatrepski planoti zbrani že vsi lovci in gonjači. Tudi kapitalnega srnjaka, očiščen je tehtal 32 kg., so po predpisih prekrizali. Stari Janez je namočil borovo vejico v srnjakove prestreljene prsi, jo položil na svoj oguljeni klobuk in jo nato podal srečnemu Lipčetu. Okrvavljeno vejico si je zataknil za klobuk. Tega je za spomin na svojega prvega srnjaka nosil vse do svoje smrti.

Pogonov ta dan ni bilo več. Dva gonjača sta morala na Lipčetrov dom in že čez dobri dve uri ni manjkalo na planoti ne jedače ne pijače. Gospoda Lipčeta so ob premoru med gostijo položili na trebuh in vsi diplomirani šentviški lovci, to je taki, ki so v svojem življenju že podrli srnjaka, so mu pošteno izprašili hlače na najbolj napetem in zajetnem delu.

Doživljaj Lipčetovega srnjaka je še mnogo let poživiljal šentviško lovsko družbo. Naslednje leto sem za velikonočne praznike odšel z velikonočnimi voščili tudi v Lipčetovo gostoljubno hišo. Ob grizljajih orehove potice in rizlingu me je gospa Lojzka, Lipčetova žena, poklicala v sosednjo sobo in me ljubeznivo prosila, naj njenega moža ne sprašujem več, kako je bilo z njegovim prvim in menda tudi zadnjim srnjakom. Na tako vprašanje je Lipče navadno odgovarjal, neglede na to, ali je sedel v gostilni ali je sobesednika srečal na blatni cesti, nekako takole:”

“Psi, prijatelj, so klenkali, kot potrkavajo zvonovi pri procesiji na velikonočno soboto zvečer,

tudi sam strasten kadilec, vendar pa skrajno discipliniran lovec.

Medtem se je spet vzbudilo pasje zvonjenje. Kazalo je, da sta se srna in njen že na moč odraščeni mladič obrnila nazaj proti nanoškemu pobočju. Srnjaka potuhnjenca že nekaj minut nisem videl. Domneval sem že, da jo je morda potegnil po pobočjih proti vzhodu izven našega pogona, čeprav sta dva gonjača blokirala to stran. Pasje zvonjenje je postajalo čedalje glasnejše in živahnejše. Od časa do časa so vztrajnejši psi ujeli tudi v živo, da se je dozdevalo, kot bi srni in mladiču že bili tik za petami. Nič čudnega! Pot je zdelala oba. K sreči pa so najboljši psi, in med njimi je bila tudi naša Kleva, naleteli na srnjakovo sled. Zapustili so sledove srne in mladiča, ki sta se izgubila v Slatini, in se sputili za srnjakom. Pasje vriskanje se je hitro bližalo Zatrepu in poganjalo lovsko mrzlico v kosti gospodu Tavčarju, še posebno pa gospodu Lipčetu. Ta je že najmanj deset minut stiskal kopito ob lice in obračal dvocevko proti drči. Ta pa je ostajala gola in prazna. Beli istrski braki so se svetili skozi grmovje in se bližali goščavi, kjer se je izgubil srnjak. Tedaj je Kleva zapiskala, da je gospod Tavčar, kakor je kasneje pravil mislil, da mu bo bobnič počil v ušesu. Z orjaškimi skoki se je kapitalni srnjak pognal čez drčo. Dva zaporedna strela sta zagrmela iz razdalje dobrih dvajset korakov in srnjaka podrla na tla.

“Hura!” je zaklicel gospod Tavčar, “lovski blagor, Lipče!” Po spominu je iskal vse tiste lovske predpise in ceremonialne slovesnosti, ki se Kar naenkrat je pridrjaščil rogač — tlok, tlok —

čez drčo. Pa sem pomeril". Pri tem je gospod Lipče iztegnil levico v vodoravni smeri. "In pritisnil." S skrčeno desnico je skrivil kazalec. "Reklo je", je glasno nadaljeval, "pok in še enkrat pok — veš zaradi sigurnosti, saj sem ga že s prvim strelom podrl. Srnjak je s prvima skokoma klecnil na tla". Da bi nazorno pokazal, kako se je to zgodilo, se je gospod Lipče vrgel sredi gostilniške sobe na kolena, prav isto pa je ponovil

sredi blatne ceste.

"Nato", je nadaljeval, "je rogač še teledni na stran in bilo je po njem. Mojsterski strel, ti rečem! Nikoli takega!"

Gospa Lojzka me je gledala s prosečimi očmi in dejala: "Gospod Ivan, prosim vas za božjo voljo, ne sprašujte ga več o tem, kako je padel srnjak. Vse hlače na kolenih so že zakrpane in tudi revmatizem ga nadleguje v nogah".

DA SE ŠE VI NE NALEZETE!

MILIJONI AMERIKANČEV SO DANDANES sužnji televizije. Po izjavi zdravnikov si je že dve tretjini ljudi nakopalo bolezen "televitis". Kakšna bolezen je to?

Šel je človek s to boleznijo k zdravniku, pa ni vedel, kaj je narobe z njim. Zdravnik ga preiskuje in izprašuje. Da, nekaj je narobe s tem bolnikom, čeprav ni videti na prvi pogled. Pojavljajo se mu razne motnje: črne pege se mu delajo pred očmi, predmeti, ki jih gleda, ne ostajajo mirni, premikajo se sem in tja. Ljudje, ki mu pridejo pred oči, niso kot bi morali biti. Popačeni so in včasih je videti, da nimajo glave, drugič, da imajo roke do tal in tako dalje. Zdravnik je uganil:

"Koliko televizijskih programov gledate na dan?"

"Jih ne štejem. Ko se zjutraj zbudim, odprem aparat. Obedujem in večerjam pred odprtim aparatom, ob gledanju kakega programa ponoči enkrat zaspim..."

"To je huda bolezen — televitis! Ni zdravila zanjo. Pač, je zdravilo! Petindvajset dolarjev vam bom računal, pojdiva skupaj na vaš dom, s seboj vzameva kladivo in bova razbila televizijski aparat..."

"Hvala, gospod doktor, plačam vam samo pet dolarjev za dober svet, ostanite doma, s kladivom bom pri aparatu že sam opravil."

Morda se je premislil in ga ni razbil, zijal pa vanj res ni več. "Televitis" ga je kmalu pustila in postal je spet — normalen človek.

GOSPOD VAMPEC, OPROSTITE!

Vem, da boste spet krepko saprrrlottali, toda za Vaš "drugi oglas" je zmanjkalo prostora.

Prav gotovo pa pride v januarju.
Potolažite se!

Urednik

ZAKAJ Z MIKLAVŽEM PRIHAJA PARKELJ...

Koroška pravljica

SVETI MIKLAVŽ JE MORAL OBISKATI pridnega mladca ubožnih staršev, ki je ležal bolan v postelji. Oče ni imel dela in zaslužka, zato je deček še v bolni trpel glad.

Sveti Miklavž je zvedel za bolnega dečka, naložil si je vrečo jabolk in se odpravil na pot. Bila je pa huda zima, snežinke so padale tako gosto, da je bila Miklavževa brada takoj vsa polna snega. Zato je Miklavž zajahal konja, ker visokega snega ni rad gazil. Palico je pustil doma, namesto nje si je opasal meč.

Jahal je in jahal v temno noč. Hipoma se konj pod njim ustavi in za nobeno ceno noče naprej. Kar zagleda Miklavž pred seboj v snegu nekaj črnega, pa zastonj ugiba, kaj bi naj bilo. Gleda, gleda, končno pa potegne meč, se skloni s konjevega hrbita skoraj do tal in vseka z mečem v črno pošast. Pod mečem je nekaj zacvililo, konj je poskočil iz zdirjal dalje kot veter. Kmalu sta bila z Miklavžem pri bolnem dečku in Miklavž mu je dal vrečo jabolk.

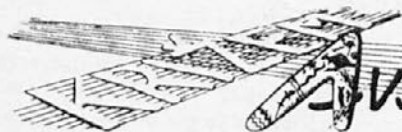
Deček je bil vesel in ves srečen. Hitro je pojedel nekaj jabolk, potem pa poslušal Miklavža, ki ga je tolažil. Povedal mu je, da bo oče kmalu dobil delo, potem bo vse spet dobro. Tedaj je zaproptalo v oknu in od zunaj se je zaslišalo javkanje:

"Miklavž, krepelj nazaj, Miklavž, krepelj nazaj!"

Miklavž je potegnil meč in videl, da se parkljev krepelj še zmerom drži mečevega rezila. Miklavž je odtrgal krepelj od meča in ga vrgel skozi okno. Parkelj ga je pobral in rekel:

"Zahvaljen, Miklavž! Ti le še nadalje hodi k bolnim, ubogim in pridnim, jaz pa zdaj zopet lahko hodim okoli nemarnih in duhovnih, ko sem krepelj nazaj dobil".

Od tistega časa do danes letajo za Miklavžem parkeljini.

Australske Slovenije

NEW SOUTH WALES

Gosford. — Jaz pa mislim, da ima gospod Vamppec tudi prav. Humorja v življenju nikdar ni zadosti. Moj mož vsaj bi najrajši živel samo od tega. Pa ni mogoče, preveč je dela in skrbi. Skušala bom pa vendar kaj smešnega napisati. Bil je fant, ki je iskal ideal lepote. Velik venček deklet je že prebrskal, pa ni dobil, kar je iskal. Naposled se mu vendar posreči in prišlo je do zakona. Prvi večer medenih dni pa ideal lepote sname najprej krasno lasuljo, potem zobe, potem... Mož ni več čakal in gledal, zbežal je ves prestrašen iz stanovanja in kričal: Na pomoč, ljudje božji, moja žena gre v košček! — Druga: K stari mami, na smrt bolni pride duhovnik, da bi jo pripravil za večnost. Kar lepo vda se, ji pravi, saj na svetu niste imela nič dobrega. O ja, gospod, odvrne ženica, kisla repa in rebra, to je pe le bilo dobro. — Tretja: Pijanec križa kraža domači klanec, kakor bi sanjal. Nazadnje se zvali v lužo. Zakriči: žabe, zdaj pa le ven, zdaj sem jaz notri! — Četrta: Duhovnik vpraša zaročenko: Ali veš, kaj je zakon? Ona odgovori: Kajpak, da vem. Križ, z medom namazan. Ko se med polžiže, ostane samo še križ. — Oprostite in lep pozdrav! — **Angela Gruntar.**

Fairfield. — Spet nam prihaja lepi božični čas in z njim spomin na dom in praznovanje slovenskega božiča. Naš ata nam je napravil jaslice, da so bile lepše le še v kapiteljski cerkvi v Novem mestu. Ob mraku smo pokropili in pokadili in se namolili, potem smo šele sedli k večerji. Na mizi je moral biti vsak sveti večer jabolčni štrukelj in čaj. Potem smo se pogovarjali in peli vse do polnočnice. Zvonovi so s posebnimi glasovi veličastno pritrkavali, njihovi srebrni zvoki so nas pozibavali, kakor bi nas sami anglečki nosili na svojih krilih v nebeške višave. Neizbrisen spomin na tiste čase me vsak sveti večer popelje nazaj tja v domovino k ljubim staršem, ki jih samo ob grobovih še lahko pozdravim. — Prav prijeten in blagoslovljen božič in zdravja polno novo leto naj Bog podeli vsem ljubiteljem naših MISLI! — **Karla Twrdy.**

Liverpool. — Zahvaljujem se za redno pošiljanje MISLI, ki jih vsak mesec dobim. Po neki pomoti šele zdaj poravnavam naročnino, ki jo z veseljem pošiljam. List je zelo podučljiv in me zme-

rom spominja na našo zlato nepozabljeno Slovenijo. Tudi tu je lepo, ali brez vere v Boga in medsebojnega bratstva ni pravega življenja na svetu. S spoštovanjem — **Vili Petelin.**

VICTORIA

Bonegilla — V tukajšnjem taborišču skoraj nikoli ne zmanjka slovenskih prebivalcev. Posebno dolgo pa vendar nihče ne ostane tu. List MISLI nam daje naš duhovni oskrbnik č.g. Ivan Krewenka in smo jako veseli, da se moremo seznaniti že tu s tem lepim listom. Ko pridemo do lastnega stanovanja in zaposlitve, bo malo kdo med nami, ki bi se ne naročil na list. Nedavno smo imeli krst in sicer ga je prejel mali Daniel iz družine z imenom Koničanin. Mislim, da so Prekmurci. Tudi dve poroki sta bili, prvi par se imenuje Vlado Sandrič in Antonija Kovačec, doma iz Sovjeka. Drugi par je bil Martin Vidmar iz Sinje in Marjeta Bijač iz Dolnje Dubrave. Vsem želimo vse dobro, posebno prav vesel božič in srečno novo leto! — **I. Glavar.**

Porenpunkah. — Sporočam, da zdaj z možem nisva več na Mt. Buffalo. Nenadoma je prišel eden prijatelj, ki je iz okolice Ilirske Bistrice, in nama ponudil zaposlitev v gozdu takoj pod hribom. Jako so nama dobri in sva kar zadovoljna. Pošiljajte nama MISLI na novi naslov, so nama jako všeč. Po njih sva zvedela, da se je poročila vaščanka mojega moža Marta Vrh in naš prijatelj Lojze Kovačič. Rada bi imela njegov naslov. Tema dvema in vsem rojakom, posebno vaščanom, voščiva prav zelo blagoslovljen Božič in srečno novo leto. Najin novi naslov lahko daste vsem, saj so tudi vsi povabljeni, da naju obiščejo. Dajte najin naslov tudi Roziki Rakušček v Sydneyu. V Wangaratti in Wodongi je tudi več Slovencev, vsi dobrodošli pri nas! Za danes pozdrav vsem, ko se pa malo bolje ustanovimo, bom spet kaj napisala. — **Andrej in Matilda Vrh, P.O. Porenpunkah, VIC.**

QUEENSLAND

Brisbane. — Dne 22. oktobra 1960 sta v St. Mary's cerkvi, Sth. Brisbane, sklenila zakonsko zvezo Ivo Mengotti in Lea Otmarič. Mlademu paru iskrene čestitke in veliko sreče na njuni skupni življenjski poti! — **L.K.**

PEVSKI ZBOR JE POZVAL ROJAKE, naj bi darovali še za ostalo polovico dolga na slovenskem cerkvenem banderu. V prvem mesecu se je odzvalo lepo število z darovi v znesku £ 36-10-0. Vsem se prav pristočno zahvaljujemo, posebno tistim, ki so zdaj ponovno darovali. Priporočamo se za nadaljnje darove zlasti onim, ki se doslej še niste odzvali. Pomagajte, da bo naše lepo bandero kmalu res naša skupna last.

Darovali so:

£ 10 družina Plut; £ 5 Marija Čeh; £ 4 družina Košorok;

£ 1-0-0: Lojze Košorok, Jure Marovec, Franc Penko, Stanko Sivec, Anton Vogrin, Stanko Zadravec, Jože Gosgnach, Anton Gosgnach, Julijan Andrijašič, družine Barbiš, Čarman, Primožič, Vodopivec, Pekol, Motika in Andreis;

£ 0-10: družini Reid in Štefanič; £ 0-5: Kristina in Dragica Andreis.

Pevski zbor tudi obvešča rojake v Brisbanu in okolici, da se **vstopnice za koncertno veselico, ki bo 11. febr. 1961, že sedaj lahko dobe pri vseh članih pevskega zbora tja do 31. jan.** Cena je za gospode 20 šil., za dame 10, za otroke brezplačno.

Dobiček je namenjen za pokritje dolga na banderu. — **Pevski zbor, Brisbane.**

MIRKO BALOH — OVEKOVEČEN

Mož je doma iz Sedla na Primorskem. Je že več let v Avstraliji. Lepo domačijo ima s svojo družino v sydneyškem predmestju Cabramatta na naslovu 157 St. John's Road. Prav tam so pa nedavno potegnili novo ulico, ki teče tik ob Balohovem zemljišču in seka St. John's Road. Treba je bilo dati novi ulici ime. Niso iskali daleč, kar v Balohovo domačijo in njenega gospodarja so se zagledali in ulica je dobila ime: **BALOH Street**. Kolikor vemo, je to prva ulica ali cesta v Sydneyu, ki je dobila ime po Slovencu. Čestitke, Mirko!

1. Prve dni po novem letu boste vsi naročniki prejeli **KOLENDARČEK** za 1961 in listek za poravnanje naročnine s povratno kuverto. Vsi boste naprošeni, da se čimprej odzovete, ker je pri vseh listih pravilo, da se naročnina plača za tekoče leto **VNAPREJ**.

2. Ena **OSMINA** — približno — naročnikov doslej še ni poravnala za leto 1960. Zanesemo se, da bodo zaostalo poslali skupno z naročnino za 1961.

3. Prva številka **MISLI** za 1961 — **DESETI LETNIK** — bo izšla sredi januarja 1961. Zaradi božičnega mirovanja v tiskarni ni mogoče prej.

4. **V letu 1961 bodo MISLI izhajale tudi v poznejših mesecih okoli 15. dne za vsak mesec.**

5. Pričujoča številka je zelo **povečana**, da bo za božič več branja. Omožčili so povečanje tisti naročniki, ki so med letom tako velikodušno darovali za **tiskovni SKLAD**. Pristrčna hvala vsem in Bog povrni!

6. Za bodoče leto se pa še prav posebno priporočamo, da bi obilno darovali za **SKLAD** — začeli bomo **DESETI LETNIK**: obhajali bomo majhen **jubilej**.

7. Vsem naročnikom in naročnicam, pa tudi vsem bralcem in sploh rojakom križem po Avstraliji: **VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO!**

Naročite se na mesečnik

KATOLIŠKI MISIJONI

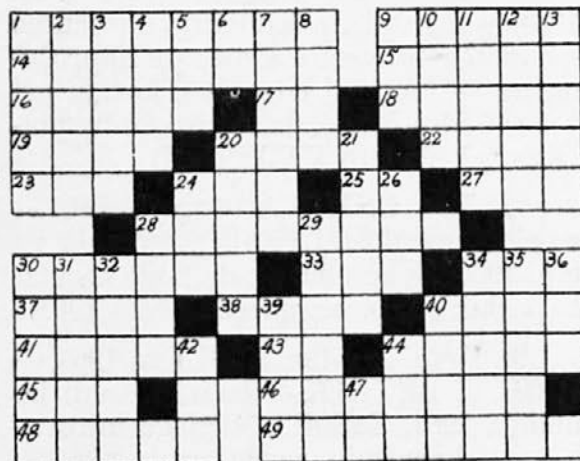
Prihaja iz Argentine in prinaša krasne spise iz delovanja slovenskih misijonarjev po vsem svetu

Naročnina za eno leto £ 1-0-0 Pošljite FUNT na naslov:

Franc Vrabec, Archbishop's House West Terrace, ADELAIDE, S.A.

KRIŽANKA

Srečko Gajšek

Vodoravno

- 1 reka v Braziliji
- 9 apostol
- 10 prebivalec evr. države (pod Sovjetijo)
- 15 najmočnejše igralne karte
- 16 otoček (angl.)
- 17 kratica države v ZDA
- 18 postajniško poslopje (angl.)
- 19 medved (angl.)
- 20 črke: 2-10-6-19
- 22 ima god 6. dec.
- 23 obrnjeni "sli"
- 24 mesec
- 25 glej! (angl.)
- 27 ljubek, nežen
- 28 novodoben obrtnik
- 30 angl. dominion na amer. celini
- 33 število (v sr. spolu)
- 34 tibetansko govedo
- 37 ime slov. pesnika
- 38 "naj živi!" (ital.)
- 40 lepa domača perutnina
- 41 obrtnik
- 43 tretjina rakete
- 44 sekam
- 45 žensko ime
- 46 visok čin v mornarici
- 48 mlada rasa
- 49 naostrim

Navpično

- 1 dokaz odsotnosti pri zločinu
- 2 ideja

- 3 pogorje v Afriki
- 4 drug izraz za divjo žival
- 5 oves (angl.)
- 6 stoji namesto "Neimenovan"
- 7 angleška kolonija v Afriki
- 8 bolečina (angl.)
- 9 jeza, žalost
- 10 pristanišče v Arabiji
- 11 zamenjam za denar
- 12 z vodo obdane zemlje
- 13 mesto v Makedoniji
- 20 samohvalen, bahaški
- 21 mokrota v ustih
- 24 pol medveda
- 26 čutilo
- 28 čudežna hrana Izraelcev
- 29 zelo znana država v ZDA
- 30 nadležna žuželka
- 31 grška boginja
- 32 prenašalec
- 34 tedaj
- 35 suhi (listi rastlinski)
- 36 mesto v Italiji
- 39 Perzija
- 40 država v juž. Ameriki
- 42 razjeda železo
- 44 iz mleka
- 47 kratica za Devico Marijo

REŠITEV VRETENA V NOVEMBRU

1 R — 2 AR — 3 RAK — 4 IRAK — 5 NIKAR — 6 KRINKA — 7 KRONIKA — 8 KORAKI — 9 KAIRO — 10 ROKA — 11 ROK — 12 OR — 13 R

Rešitve poslali: Alojz Bratina, Anica Marinček, Karla Twrdy

NADAJLJNI DAROVI ZA SKLAD

£ 5-0-0: Dr. Mihael Colja;

£ 1-0-0: Štefan Kolenko, Vili Petelin, Daniela Slavez, Viktor Dolenc, Oto Vidmajer, Milena Lochner, Janko Berginc, Franc Purgar, Darko Skoberne, Franc Vengust, Jožef Kovačič, Neimenovan, Stanko Grmek, Peter Strah, Franc Salamon;

£ 0-10-0: Marija Ferfolja, Albin Rafolt, Jože Janežič, Anton Vouk, Helena Dolinar, Vilko Vrtačnik, Kristijan Tinta, Štefan Zekš, Ivana Berginc, Kristina Vekar, Alojz Škabar.

Vsem: Bog obilno povrni!

DR. J. KOCE,

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A.

NAŠA TVRDKA JE NAJSTAREJŠA, NAJVEČJA IN VODILNA SLOVENSKA TVRDKA ZA DARILNE POŠILJKE (PAKETE) IN ZA VPOKLIC DEKLET (ZAROČENK), SORODNIKOV IN PRIJATELJEV.

Naš cenik paketov je bil objavljen v oktobrski in novembrski številki "MISLI". Tam boste našli pakete, ki so carine prosti, in take, za katere je treba plačati carino. Še vedno je bolje poslati domov paket kot denar.

Vse bralce "MISLI" posebno opozarjamo, da so usnjeni čevlji brez razlike carine prosti. Izkoristite to priliko in pošljite preko naše tvrdke svojcem domov obutev iz usnja, ki jo sedaj v zimi nujno potrebujejo.

OBRNITE SE Z ZAUPANJEM NA NAS TUDI:

- če želite naročiti vozne karte za ladje ali avijone povsod po svetu;
- če želite dobiti pravilen prevod Vaših dokumentov;
- če potrebujete nasvet glede polnomočja, testamenta itd.
- če želite dobiti odličen angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar.

Vsem naročnikom "MISLI" in vsem rojakom širom Avstralije voščimo vesele božične praznike in srečno Novo leto.

DR. J. KOCE, G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A.

Zastopnik za N.S.W.: Mr. R. OLIP, 65 MONCUR ST., WOOLLAHRA, N.S.W. Tel.: 65-9378

Zastopnik za Viktorijo: Mr. J. VAH, 2 KODRE ST., ST. ALBANS, VIC. Tel.: FB-4806

NOVE KNJIGE

DOBER VEČER, TOKIO. Zbirka pesmi slov. misijonarja Vladimira Kosa, ki med japonskimi pagani in kristjani pridno pesnikuje po naše. To se pravi, v našem jeziku, drugače je pa njegova poezija po vsebini in obliki nekaj zelo — drugačnega. Oprema knjige je izredno mikavna, dasi tudi zelo — drugačna. Pod naslovom zbirke je pesnik pripisal: Pesmi zate in zame. Bati se je, da je drugo bolj res. V privatnem pismu pa pove, da je "morebitni" izkupiček namenjen otroškemu zavetišču v Tokiju, ki je v njegovi oskrbi. Kdor bi želel to pesniško zbirko vsaj občudovati, če je že uživati ne bo mogel, jo dobi pri MISLIH za 10 šil. Vsaj eno je gotovo: Denar ne bo proč vržen. In če bi jo kdo naročil samo iz radovednosti, ki so jo zbudile te vrstice, ne bo razočaran. Njegovi radovednosti bo do vrha zadoščeno. — Knjiga je izšla v Tokiu.

VETRINJSKA TRAGEDIJA je naslov knjigi, ki je letos izšla v Ameriki (ZDA.) Založila jo je Zveza slovenskih protikomunističnih borcev v spomin vseh onih, ki so bili pred 15 leti iz Vetrinjskega Titu in skoraj do zadnjega kruto pomor-

jeni. Opis dogodkov je kronološko urejen in podprt z dokumenti. Dodana so pričevanja nekaterih, ki so imeli posebno srečo, da so ušli smrti prav zadnji hip. V Avstraliji bo cena knjigi najbrž 30 šilingov, v amerškem tisku vidimo, da jo je dobiti pri rojaku Francu Erpiču na naslovu: Moon-darra Reservoir, via Moe, VIC.

SLOVENSKA LIKOVNA UMETNOST V ZAMEJSTVU. Uredil Marijan Marolt, izdala Slov. Kult. Akcija v Argentini. V besedi in sliki nam knjiga predstavlja šest likovnih umetnikov, ki so: France Gorše, Aleksa Ivanc, Marijanica Savinšek, Franc Ahčin, Božidar Kramolc in Milan Volovšek. Za ljubitelje likovne umetnosti je knjiga dobrodošel božični dar. Cena ji je pri nas en funt. Do bito jo je pri MISLIH.

DANTE ALIGHIERI: PEKEL. To je prvi del Dantejeve "Božanske komedije", od treh delov že dolga stoletja najbolj občudovan in čitan po vsem svetu. Pričujoča knjiga nam prinaša popolnoma nov prevod iz stare italijanščine, ki ga je napravil slovenski pesnik Tine Debeljak. Knjiga je izšla v založbi Slov. Kult. Akcije v Argentini. Dolg uvod in točne razlage besedila delajo knjigo dostopno tudi preprostemu človeku. Cena pri nas 30 šil.

**GOTOVO VAM JE ZNANO, DA ROJAKI
PO ŠIRNI AVSTRALIJI**

z največjim zaupanjem naročajo

DARILNE POŠILJKE

živil in tehničnih predmetov (bicikli, mo tocikli, scooterji, mopedi, radijski in televizijski aparati, fridžideri itd)

ZA SVOJCE V DOMOVINI
pri tvrdki

**STANISLAV FRANK
CITRUS AGENCY**

**68 ROSEWATER TERRACE
OTTOWAY, S. A.**

Telefon: 4 2777

Telefon: 4 2777

Svojim naročnikom križem kražem po Avstraliji voščimo

**VESEL IN BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ TER USPEHOV POLNO
NOVO LETO ;**

zahvaljujemo se rojakom za ogromno zaupanje do tvrdke, izkazano z naročilom čez 500 pošiljk samo za letošnji božič, in se priporočamo tudi za bodoče.

DARILNE POŠILJKE LAHKO NAROČATE TUDI V BODOČE PO VELJAVNIH CENIKIH KATEREKOLI TVRDKKE Z DARILNIMI POŠILJKAMI.

Poštne money ordere na ime S. Frank, P.O. Adelaide, je poslati skupno naročilom.

V vseh potrebah se obračajte na tvrdko

Vašega zaupanja:

STANISLAV FRANK

68 ROSEWATER TERRACE, OTTOWAY, S.A.

ki je vodilna agencija za darilne pošiljke v Avstraliji

SOLIDNOST — POPOLNO JAMSTVO — BRZINA —
so značilnosti našega poslovanja.